

# KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az átmeneti idő alatt hetenként egyszer jelenik meg.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:  
Kiadásért felelős: Szilassy Zoltán, az OMGE igazgatója.  
Felelős szerkesztő: Buday Barna.  
Társzerkesztő: Konkoly Thege Sándor dr.

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-utca 8.  
Telefon: József 51-05.

Kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), IX. ker., Üllői-út 25. szám.  
Telefon: József 99-81, József 99-82.

Előfizetési ár negyedévre 60 korona, OMGE tagoknak negyedévre 40 korona.

## TARTALOM:

Felhívás a gazdaközönséghez és gazdatársadalmi szervezeteinkhez.  
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete. (Sz. Z.)  
A földreform bizottsági tárgyalása.  
Észrevételek az idei gyapjubecslés eredményéhez. (Kovács Imre.)  
Az országos lótenyésztés újra való felépítése. (Döhrmann Henrik.)  
A legnagyobb jövedelmet adó művelési növényeink. (K. H.)  
Védekezés a repce tulságos bujasága ellen. (Gyárfás József.)  
A gabonauészög elleni védekezés eredménytelenségének okai. (Ifj. Helfer Pál.)  
Új rendeletek.  
Gazdatársadalmi mozgalmak.  
A „Falu” Szövetség csongrádi gyűlése.  
A magyar tudomány sikere külföldön.  
Vegyes közlemények.  
Társd. Kereskedelem.

## AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

### Felhívás

a gazdaközönséghez és gazdatársadalmi szervezeteinkhez!

A „Köztelek” folyó hó 9-iki számában közölte a négy országos érdekképviseleti szervezet közös felhívását az ország gazdához, gyárosaihoz, kereskedőihöz és pénzintézeteihez az ezeréves hazánk testéről leszakított országrészek kiülőzött, visszatérni nem tudó magyar értelmiségének és az irgalmatlan trianoni szerződés rendelkezései következtében állásukat veszítő, leszedelni kénytelen katonatisztek kenyérhez juttatása érdekében. Időközben a Menekültügyi Hivatal vezetősége és a mozgalmat kezdeményező országos érdekképviseleti testületek behatón megvitatták a további teendőket és arra az egyetelmű megállapodásra jutottak, hogy a négy országos érdekképviseleti szervezet bevonja ebbe a hazafias és emberséges mozgalomba valamennyi rokonszülőt s hogy mindezek egyesült erővel, a Menekültügyi Hivatallal karöltve működjenek közre a magyar értelmiség megmentését célzó, az ország gazdasági jövőjét és a jelen társadalmi békéjét szolgáló nagy és nemes munkában.

Az OMGE nevében megismétlem tehát azt a valamennyi tagunkhoz, az ország minden tehe-

tősebb gazdjához, valamint mezőgazdasági szövetkezeteinkhez és egyéb gazdatársadalmi intézményeinkhez intézett kérelmemet: jelentse be ki-ki mielőbb, de legkésőbb november hó 7-ig bezárólag, az OMGE titkári hivatalának, hány menekültnek vagy leszerelt tisztnek milyen feltételek mellett adhat munkaalkalmat, hogy ily módon elsősorban a nálunk jelentkező, becsületlen kenyeret kereső menekült vagy leszerelt gazdatisztek, valamint más, a mezőgazdasági pálya iránt magukban hajlandóságot érző, jelenleg állás nélküli tisztviselőket és katonatisztek az alkalmazás feltételeinek megbeszélése végett — kellő megrostálás után — az egyes bejelentőkhöz utasíthassuk.

Hazafias és emberbaráti kötelességet teljesít minden egyes gazda, aki ebben az igyekeztünkben bennünket tőle telhetőleg — meg áldozatok árán is — támogat s bizvást elvárom gazdatársaim sokszor kipróbált nemeslelkű áldozatkészségétől, hogy, mint annyi más alkalommal, a magyar gazdatársadalom most is jó példával fog elől járni az ellenségeinktől csonka Magyarországra üldözött s itt a mezőgazdaság körében becsületesen dolgozni kész véreinknek, a magyar értelmiség sorsüldözöttjeinek nem alalmiznával, hanem új, gyakorlati, a köz érdekét is szolgáló kenyérkereseti pálya megnyitásával.  
Budapest, 1920. október 17.

Gazdatársi üdvözléssel:

Somssich László gróf s. k.,  
az OMGE elnöke.

## Magyar Mezőgazdák Szövetkezete.

F. hó 20-án tartotta meg a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete huszonnyolcadik évi rendes közgyűlését. Ez a közgyűlés számolt be azokról a nehézségekről és akadályokról, amelyek a háború megszűnté után következett forradalmak és a román megszállás után megkötött béke nyomán keletkező új gazdasági élet megindulásának útjában állanak. Gazdasági berendezéseink lerongyolódása, pénzünk értékének iszonyatos mértékű csökkenése, a külföldi piacoktól

való izoláltságunk, forgalmi eszközeink megapadása és megrosszabbodása, a munkakészség általános csökkenése, párosulva a munkaalkalmak megapadásával és a megszállott területekről elűldözött honfitársaink munkanélküliségével oly jelenségek, amelyek nemcsak szociális viszonyaink megrosszabbodását jelentik, hanem egyúttal akadályt képezik annak is, hogy gazdasági életünket rövidesen régi kerékvágásába terelessük, hogy ezáltal pótolhassuk a háború, a forradalmak és a román megszállás alatt elvesztett javainkat és gazdasági életünket helyes medrébe terelve, képessé váljunk a reánk váró óriási terhek fedezésére, gazdasági és állami életünk újra felépítésére. Talán némi vigasztalásunkra szolgálhat, hogy ezek a szoracséti állapotok nemcsak nálunk vannak meg, hanem több-kevesebb mértékben az összes legyőzött országokban érvényesülnek, sőt bizonyos mértékben az u. n. győztes országokban is tapasztalhatók. A bajoknak ez a közönsége vonja maga után azt a belátást és törekvést, hogy azoknak megszüntetése csak közös erővel és kölcsönös támogatással érhető el.

Mindenekelőtt és mindenekelőtt azonban a legelső és legfontosabb feladat, hogy a termelő munka minden irányban a lehető legnagyobb mértékben kifejlesztessék. A termelő munka feltételeinek megteremtése éppen a szövetkezet legfőbb tevékenysége. A jó vetőmagvak, a termeléshez szükséges gépek és eszközök, valamint egyéb segédanyagok, a védekező szerek, a tenyész- és haszonállatok, az abrakakarmányok és egyéb számos más, a gazdasági termelés sikeres viteléhez szükséges anyagok beszerzése és a gazdák részére való biztosítása, kapcsolatban a termények biztos és megfelelő értékesítésével azok az eszközök, amelyekkel a mezőgazdasági termelés minél előbb ismét régi állapotába helyezhető. Erre pedig kétszeres szükség van ma, amidőn a mezőgazdaság az, amelynek a sikeres viteléhez aránylag a leg-

**Tartalék-szántóvasat és kormánylemezt minden nagyságban, Sack-typusu ekét, boronát, szecskavágót, répavágót, Asványi és Tornado tengersizártépőgépet, kukoricamorzsolót**  
kézi- és géphajtásra, mindenféle gazdasági gépet elsöragu kivitelben raktárról szállít:  
a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete géposztálya, Budapest, V., Alkotmány-u. 29.

Mai számunk 18 oldal.

Egyes szám ára 5 K.

kevesebb segédanyagra van szüksége és amely nemcsak a hazai igények kielégítésére képes megfelelő termelési feltételek mellett, hanem még a külföldi kiviteli értékesítésre is tekintélyes fölöslegeket állíthat elő. Ezek által rövid idő alatt s aránylag könnyen járulhat hozzá közgazdasági helyzetünk s különösen pénzünk vásárló erejének az emeléséhez. Hiszen az a körülmény, hogy a gazdaközönségnek tagadhatatlan gyarapodását tapasztalhatjuk, éppen abból származik, hogy a gazdaközönség az, amely ma jóformán egyedül dolgozik rendszeresen, mert ebben az osztályban nemcsak a munkakészség van meg ismét teljes mértékben, hanem termelése is aránylag egyszerűbb eszközökkel lévén biztosítható, azt teljesebb mértékben fejti is ki. De fontos a mezőgazdasági termelés mielőbbi teljes mértékű kifejlesztése azért is, mert ez állítja elő az annyira becses élelmiszereket és az ipari termelés legfontosabb nyersanyagainak legnagyobb részét. Éppen ezért nem lehet fontosabb és sürgősebb feladat, mint a mezőgazdasági termelés lehetőségeinek, feltételeinek és eszközeinek minél teljesebb biztosítása, mert ez egyúttal a leghatalmasabb lépés gazdasági helyzetünk megjavításához és állandó biztosításához.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete ezekben a nehéz időkben és viszonyok között mutatta meg nemcsak azt, hogy mily nagyrészt lényezője mezőgazdasági termelésünknek, hanem azt is, hogy régi szolid szervezettel a legnagyobb nehézségek dacára képes volt a gazdák szükségleteiről gondoskodni és akkor, amidőn más intézmények jóformán a téllenségre voltak kárhoztatva, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete a legelőnkebb üzleti tevékenységet fejtette ki és nemcsak a régi kitaposott utakon biztosan haladt előre, hanem új kezdeményezések és új tevékenység terére is lépett. A szövetkezet, úgy mint a multban, most is hamar fölismerte nemcsak a hajókat, hanem a segítés módját és eszközeit is és minden irányban igyekezett a rendelkezésére álló eszközökkel a gazdaközönség szolgálatára állani.

Ennek köszönhető, hogy a szövetkezet olyan óriási mértékű üzleti tevékenységet fejtett ki, amely még normális időkben is figyelemreméltó lett volna, még inkább az ma, amidőn minden téren lépten-nyomon nehézségek támadnak ott is, ahol azokat legkevésbé lehetne várni. Az üzleti tevékenységéről kiadott évi jelentés egyenesen szédítő méretekben számol be a szövetkezet üzleti tevékenységéről. Igaz, hogy a nagy számok részben a magas értékekből származnak, legnagyobb részben azonban mégis csak a forgalom emelkedéséből erednek. És a szövetkezet nemcsak a szervezetében társult gazdáknak érdekeit szolgálta, hanem nélkülözhetetlen segítőjévé vált a földművelésügyi kormányzatnak is, amely a mezőgazdaság emelésére, támogatására és segítésére irányuló tevékenységének jelentékeny részét a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének igénybevétele nélkül sikeresen nem is tudná megoldani.

Természetes, hogy a gazdák érdekében kifejtett

tett ez a nagyarányú tevékenysége a szövetkezetnek a gazdaközönség körében a legnagyobb elismeréssel találkozott. Ennek látható jele az a körülmény, hogy a tagok száma jelentékenyen szaporodott és ennek megfelelőleg a szövetkezet alaptőkéje is nagymértékben növekedett. Szükséges is, hogy a szövetkezet anyagi ereje is minél nagyobb méretekben növekedjék, mert az előtte álló nagy feladatokat csak fokozott erővel képes sikeresen megoldani. Az ehhez szükséges erőt pedig elsősorban a gazdatársadalomból kell merítenie.

Amidőn a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének a mult évben kifejtett működését és elért eredményeit szemügyre vesszük, a legnagyobb elismeréssel kell meghajtanunk zászlónkat *Jeszzenszky Pál* vezérigazgató és az ő vezetése alatt álló tisztviselői kar érdemei előtt. *Jeszzenszky* gyakorlati gazdai érzéke mindenkor megtalálta a helyes irányt, amelybe a szövetkezet üzleti tevékenységét a tagok érdekében vezetnie kell, az ő invenciója és nagyszabású tervező talentuma pedig kiemelte a szövetkezet vezetését az egyszerű üzleti életből és a mezőgazdaság emelésének az üzletinél magasabb eszközévé tette. A szövetkezet elnöksége és igazgatósága pedig a vezérigazgató terveit és szándékait mindenkor megértő támogatásban részesítvén, a szövetkezet minden faktorának egyetértő sikeres közreműködését biztosította.

Az örvendetes eredmények mellett a szövetkezetet belső életében mélyen érintő csapás érte elnökének: *Esterházy Miklós* hercegnek hirtelen halálával. Az ország legnagyobb hitbizományának birtokosa mindenkor a legnagyobb szeretettel és odaadással viseltetett a szövetkezet ügyei iránt. Igazi „uri kötelességének” ismerte a szövetkezet és tagjainak minden érdekét önzőlten odaadással szolgálni. Az ő egyénisége a szövetkezetnek különös dísz kölcsönzött és az ő tevékenysége a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének fejlődése érdekében éppen a legnehezebb időkben megbecsülhetetlen szolgálatokat tett. *Esterházy Miklós* herceg a magyar mezőgazdák előtt ezzel a tevékenységével elévülhetetlen érdemeket szerzett és az ő helyének betöltése utódjára nem kis feladatot fog hártani. Szerencsére a magyar gazdák vezetői között *Somssich László* gróf személyében a szövetkezet egy olyan egyént tudott elnökül megnyerni, aki, mint az OMGE elnöke és különösen mint a párisi magyar békeküldöttség mezőgazdasági főmegbízottja, már eddig is annyi bizonyítékát nyújtotta vezető talentumának, gyakorlati érzékének, a gazdák érdekei hű és eredményes szolgálatának, hogy a szövetkezet tagjai és az egész magyar mezőgazdaság a legnagyobb bizalommal és reménnyel tekinthet az ő elnöki működése elé. Meg vagyunk győződve, hogy az a bizalom, amelyivel a gazdatársadalom a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét eddig is kitüntette, most, midőn a szövetkezet elnöki székét a magyar gazdatársadalom hivatott vezére tölti be, még erősödni és növekedni fog a szövetkezet és a magyar mezőgazdaság javára.

Sz. Z.

## A földreform bizottsági tárgyalása.

(1920. szeptember 29-től október 21-ig.)

Szeptember hó 29-ikén kezdette meg a birtokpolitikai törvényjavaslat tárgyalását a nemzetgyűlés földművelésügyi, közigazgatási, igazságügyi és pénzügyi bizottsága, amelyek együttes üléseken tárgyalnak.

Elnök *Gaal* Gaszton, helyettese *Fáy* Gyula, Előadó *Kenéz* Béla, helyettese *Haypál* István. A bizottságok tárgyalása meglehetősen lassan halad, ami a vita alaposságára vall, a tárgyalás eredményeiről azonban csak szükséges hírlapi értesülések számolnak be. Mi is csupán ebből a forrásból meríthetünk, azért az elfogadott módosítások egyszerű regisztrálására kell szorítkoznunk.

Az általános vitát bevezető beszédében n. *Seabó* István az OMGE-t is aposztrofálta. Kijelentette, hogy a gazdasági egyesületeket meghallgatja, de dirigálni egy gazdasági egyesülettől sem hagyja magát. Ez az álláspont tökéletesen helyes, de az OMGE-től távol állott, hogy a földművelésügyi miniszter részéről ilyen kemény tiltakozást provokáljon, mert a törvényjavaslat tárgyában a földművelésügyi kormányhoz intézett felterjesztése hangjában szerény és illedelmes volt és észrevételei sem lépték túl a jogosult kritika határait.

Az általános vitában bizonyos tekintetben feltűnően szélső álláspontot képviselt *Szechenyi* Viktor gróf, aki a magánegyezkedés ellen foglalt állást, szembekerülvén a birtokosságnak minden alkalommal egységesen kifejezett azzal a kívánságával, mely szerint a birtokszerezések lehetőleg magánjogi útra terelendők s az állami beavatkozás csak az elkerülhetetlen szükség eseteire szorítkozzék. A továbbiakban *Szechenyi* gróf nagy földéhséget állapít meg; kétségtelen, hogy ezzel a nagybirtokokban túltengő Fejér vármegyében szerzett megfigyeléseket általánosította. Egyébként valamennyi felszólalás arról tanuskodott, hogy a törvényjavaslattal nagyban és egészben meg vannak elégedve s azt általánosságban el is fogadták.

A részletes tárgyalás során, amennyiben a hézagok hírlapi értesülésekből megállapíthatjuk, a következő lényegesebb módosításokat fogadták el.

Az 1. §-nál elfogadták azt az indítványt, hogy a földhöz juttatásnál elsősorban az arany és ezüst vitézségi érdemmel kitüntetett hadviselőket kell figyelembevenni.

A 2. §-ban gondoskodni kívántak arról, hogy az állam a megváltott birtokterületekből a 10 holdason felüli gazdáknak is juttathasson földet. Az erre vonatkozó módosítás úgy szól, hogy a háború alatt vagy a háború előtt 30 évvel gazdát cserélt, továbbá kötött (egyházi, alapítványi) birtokokból is, amelyeket az állam kisajátított, lehet juttatni egyeseknek nagyobb ingatlanokat, hogy ezáltal a szorgalmas, törekvő kisgazdák közbirtokosok is válhassanak. Ez tehát azt jelenti, hogy a kisgazdák földhöz juttatásának, illetve terjeszkedésük elősegítése okából is van helye a megváltásnak, amely intézkedés a reformot lényegesen radikálisabbá teszi.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság szervezetére vonatkozó szakaszok tárgyalását felfüggesztették, mert az a kívánság merült fel, hogy a törvény végrehajtását a meglévő királyi bíróságokra (törvényszék) kell bízni. *Rubinek* Gyula ezzel szemben a nagy gazdasági szakértelmet igénylő törvény végrehajtására külön szakbiróság szervezését feltétlenül szükségesnek mondta. A kérdésben utóbb fognak dönteni. Nekünk is az a véleményünk, hogy már csak

a jogegység m országos szakk

Az elővásárlás állam elővásárlás belső területén terület nem lakó köztér céljaira szöveghez képe van a módosítás belső területen amit az eredeti

A 21. §-t az elővásárlási jog léphet vissza, e ha igényüket m

A 22. § ban jogot, hogy birt megtekintésén vább a OMGE alább az eredet kel emelünk ki jogügylettel oly rubázunk át, ar ben az elővásárlás nének tárgyi é folyán értéke-ő vásárlásra jogos elővásárlási jog nézve kívánja-e jelenti, hogy ha majorópületek b a birtok megvált részben vagy e mert ezeket cél nálhatná: ez es objektumok meg

Ugyancsak elf alapján azt a felüli elődegenítés nak minden eset vésésügyi minisz Biróságot.

A 26. § kapcsolására adtak utat nak, mely a há középirtokok vis meg. Ez a különbe vényjavaslat egy a háború előtt 30 teljes terjedelmű birtokpolitikai cél a két rendelkezés man eladott birt amely már előző vagy felmerője b

A megváltási j sorrendben az a sorban azok a b amelyek tulajdon követték el az áll séget. Csak ezek folyamán szerzet számadásra kötel. Elfogadták tovább földművesek, ka gazdatisztek, köze üzérkedők háboru hanem 100 holdi aló.

Nagyobb vita t nagybirtokok meg meg. Kívánságok hogy mégis általt

**D. PÁPAY** - FÉLE OLTÓANYAG ÉS SZÉRUMINTÉZET R. T. VI. TEREZKÖRUT 31. TEL. 20-19

Védő oltások! Gyors védelmet nyújt.

☞ Iárványos elvetélés ellen

**ABORTUS VACCINA**

alkalmazandó.

Gyógyító oltások! Biztosan gyógyít.



a jogegység megőrzése okából is a tervezett országos szakbírószágot lehetetlenség mellőzni.

Az elővásárlási jogot szabályzó 17. §-ban az állam elővásárlási jogát kiterjesztették a község belső területén fekvő ingatlanokra is, ha az a terület nem lakóhely, nem beépített hely, avagy köztér céljaira nem használható fel. A régi szöveghez képest az a különösebb jelentősége van a módosításnak, hogy elővásárlás útján a belső területen fekvő kert is megszereshető, amit az eredeti javaslat kivonta a megváltás alól.

A 21. §-t úgy változtatták meg, hogy az elővásárlási jog alkalmazásától csak a miniszter léphet vissza, ellenben az egyes intézetek nem, ha igényüket már bejelentették.

A 22. §-ban megadták a birtokosnak azt a jogot, hogy birtokának a megváltást megelőző megtekintésén résztvehessen, elfogadta továbbá az OMGE-nek egy javaslatát, melyet alább az eredeti szövegbe illesztve, dőlt betűkkel emelünk ki. E szerint: Ha ugyanavval a jogügylettel olyan ingatlant vagy ingókat is ruházunk át, amelyek a jelen törvény értelmében az elővásárlási jognak különben nem lennének tárgyai és amelyek nincsenek egymással olyan kapcsolatban, hogy ennek megszüntetése folyón értékekneként szennválnék, az elővásárlásra jogosult választásáról függ, hogy az elővásárlási jogot az ügylet minden tárgyára nézve kívánja-e gyakorolni. A módosítás azt jelenti, hogy ha például a birtokhoz tartozó majorépületek bent vannak a községben s ezek a birtok megváltása folytán a tulajdonosra nézve részben vagy egészben értéktelenné válnának, mert ezeket céljuknak megfelelően nem használhatná: ez esetben a birtokosnak az ilyen objektumok megváltását is joga van kívánni.

Ugyancsak elfogadták az OMGE kívánsága alapján azt a javaslatot, hogy a 100 holdon felüli elidegenítésekről a gazdasági albizottságnak minden esetben értesítenie kell a földművelésügyi minisztert és a Földbirtokrendező Bíróságot.

A 26. §-ban olyan rendelkezés szövegére utasított a kodifikáló bizottságnak, mely a háború folyamán eladott kis- és középbirtokok visszaszerzésének jogát állapítsa meg. Ez a különben elvörös szándék anomália a törvényjavaslat egy másik intézkedése mellett, amely a háború előtt 30 éven belül szerzett birtokokat teljes terjedelmükben igénybevehetőkké teszi birtokpolitikai célokra. Ugy simula összhangba a két rendelkezés, ha csak olyan háború folyamán eladott birtokot lehetne visszaszerezni, amely már előzőleg 30 éven át az illető birtokos vagy felmenője birtokában volt.

A megváltási jogot szabályzó 28. §-nál a sorrendben az a változtatás történt, hogy első sorban azok a birtokok kerülnek megváltás alá, amelyek tulajdonosai a kommunizmus idején követek el az állam ellen büntetést, vagy vétéséget. Csak ezek után kerül sor a háború folyamán szerzett birtokokra és a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok birtokára stb. Elfogadták továbbá azt az indítványt, hogy a földművesek, katonák, hadirokkantak, árva, gazdatisztek, közalkalmazottak s általában nem üzérkedők háborúban szerzett birtokai nem 50, hanem 100 holdig mentesek minden megváltás alól.

Nagyobb vita támadt a 30. §-nál, mely a nagybirtokok megváltásának mérvét állapítja meg. Kivánságok merültek fel arra vonatkozóan, hogy mégis ottalmat kellene biztosítani a 30

éven belül szerzett nagyobb birtokok teljes megsemmisítése ellen, ha ezek a birtokok kulturális érdekeket szolgálnak. Az elvileg méltányolt javaslatok megszövegezését a kodifikáló bizottságra bízták. Az értesülések alapján a javaslatok pozitív tartalmával nem vagyunk tisztában.

A 31. §-nál a 30 éves időhatárt 50 évre emelték. Ez igen súlyos módosítás. Azt jelenti, hogy minden a háború előtt 50 évvel szerzett birtok egész terjedelmében is megváltható. Most már egyfelől itt áll az az előző módosítás, hogy a kisgazdák további földszerzésre irányuló aspirációja is jogcím arra, hogy a megváltást elrendeljük. Itt áll másfelől az a lehetőség, hogy minden 50 éven belül szerzett birtokot teljes egészében is megválthatnak. Mindebből szinte elképzelhetlen arányú mobilizáció, územbontás, értékesítőkként követhetnek, különösen, ha a törvényt a rendes bíróságok hajtják végre, amelyek birtok és birtok között nem nagyon válogatnak. És mindemellett nyomozóbizonytalanság nehezedik az 50 éven belül szerzett birtokok tulajdonosaira, akik öt éven át sohasem tudhatják, mikor rántják ki a talajt. Ezek között a birtokosok között pedig a magyar középosztálynak igen értékes, megbízható, a földbe gyökeredzett elemi vannak, vagyonszerző erőnyekkel, helytálló versenyképességgel, tehát olyan tulajdonságokkal, amelyeket mesterségesen kellene tenyészteni. És most el lehet venni tőlük a földet, takarékosságuk és szorgalmuk büntetésévé, azért, mert csak az apjuk vagy a nagyapjuk kezdte meg a birtoklást; míg ahány az ukapja is birtokos volt, de ő maga összehasonlíthatatlanul rosszabb kondícióban tartja a birtokot, melynek egy része talán már ki is esett gyenge kezéből: ez kedvezményt élvezzen, nem értékes és hasznos termelői működése címén, hanem a korábban való születés jogán! Modern gondolkodású ember ezt a rendelkezést teljességgel képtelen összeegyeztetni a méltányosságról, a célszerűségről alkotott fogalmival és különösen a szelekció érdekeivel.

A 32. §-nál az a módosítás, hogy házhelyet a szomszédos község határában is kaphatnak az igénylők, a házhelyigénylést azonban s községben való 10 évig lakáshoz köthették. Felveszik továbbá a törvénybe azt az intézkedést is, hogy a Földbirtokrendező Bíróság a tagosítást hivatalból elrendelheti.

A 33. §-nál elfogadott módosítás értelmében a Földbirtokrendező Bíróság lesz illetékes annak a körülménynek a megállapítására, hogy a megváltás során visszamaradt birtokrészleten lehet-e okszerűen gazdálkodni.

A 34. §-nál azt a megszorítást alkalmazzák, hogy csak azok a kert- és szőlőterületek vételnek ki a megváltás alól, amelyek már legalább hat éve ilyen célra szolgáltak. Kiterjesztették azonban a mentesítést a fürdőügyi célokra szükséges területekre is.

A legutolsó (október 20-iki) bizottsági tárgyalásról már egyáltalán nem jelent még részletes tudósítás. Csak annyit tudunk, hogy a bizottság a törvényjavaslat 38. szakaszát is letárgyalta.

### Levélpapírost és borítékot cimnyomással

a legújabb és árban kőszit a "PÁTRIA" nyomda p. t. BUDAPEST, IX. ker., Ulási-ut 25. sz. (Köztelek.)

## JUHTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovács Imre.

### Észrevételek az idei gyapjubecslés eredményeihez.

A háborús évek alatt ismertük fel csak igazán gyapjutermeletünk fontosságát és a juhtenyésztésünkben birt termelési tényező nagy értékét. Az ország mai helyzetében, amikor a gyapju értékesítése pénzügyi helyzetünk megjavításának jelentékeny segítségére szolgálhat, semmivel sem kisebb gyapjutermeletünk jelentősége, nagy érdekünk tehát, hogy ennek a termelési ágának a fellendítését minden módon elősegítsük. Nemcsak a juhállomány szaporítására és az utóbbi években beállott nagy veszteségek pótlására kell törekednünk, hanem ugyanolyan figyelmet kell fordítanunk arra, hogy a gyapju minőségét javítsuk, vagy azt legalább is a régi színvonalon megtartsuk.

Az 1920. évi gyapju becslése alkalmával megszólván végigvonul előtünk az ország egész gyapjutermelet és így bőséges alkalom nyílik a gyapjutermelet érdekében hasznosítható megfigyelésekre. De közérdekűek ezek a megfigyelések azért is, mert a becslés eredményének elbírálása tekintetében a termelőknek sok hasznos tájékoztatást szolgáltatnak.

Az ország ideai gyapjukészlete várakozáson felül nagy. E körülmény folytán a becslési munkálatok is hosszabb ideig tartanak, amint azt kezdetben hittük. A beérkezett tételek túlnyomó részét azonban már feldolgozta a becslőbizottság s így az eddig szerzett tapasztalatok mérvadóknak tekinthetők.

A gyapju ára — tudvalevőleg — a minőségi fokozat és a tisztagyapjutaralom szerint alakul ki. Ez a két tényező tehát az, amelyeknek változásai a termelőt elsősorban érdeklik.

A minőségi fokozat tekintetében általában azt mondhatjuk, hogy eddig a tételek nagyobb része az 1917. és 1918. években megállapított minőségi fokozatba volt sorolható, de jelentékeny az olyan tételek száma, amelyek az eddiginél alacsonyabb minőségi fokozatba kerültek, olyan eset pedig csak nagyon ritkán fordult elő, hogy a gyapju az 1917—18. évi becsléséknél megállapítottnál magasabb minőségi fokozatot ért el.

A gyapjubecslés ebbeli eredményei tekintetében különösen érzékenyek a termelők, nemcsak azért, mert ez a gyapju árát befolyásolja, hanem mert szinte a tenyésztés degradálásának tekintik, ha a megállapított minőségi fokozatban a multhoz képest hanyatló irányú változás következik be. Pedig a minőségi fokozat ilyen módosulásának természetesen indokai az ország juhászatainak nagy részében meg voltak és meg vannak.

Nem szabad ugyanis szem elől tévesztőnünk, hogy juhászataink igen jelentékeny része keresztetésre tört át. Különösen áll ez — ma már csaknem teljesen eltűnt — finom posztógyapjas merinójuhászatainkra és a „AAA” minőségnek megfelelő gyapjura tenyésztő szövetséggyapjas juhászatainkra, amelyek a testsúly növelése és a gyapjuhözam fokozása céljából állományukat merino-précece kosokkal keresztetik át. De ugyanolyan vagy hasonló irányú keresztetések a „AA—A” minőségre tenyésztő fésűgyapjas juhászatokban is gyakoriak. Természetes, hogy az ilyen keresztetéseknek a gyapju minőségére gyakorolt hatása nem egyszerre, hanem foko-

**MAUTHNER ÖDÖN** MAGNAGYKERESKEDÉSE  
Sűrűnvcim: MAGUDVAR. BUDAPEST, ROTTENBILLER-UTCA 33. TELEFON: József 49—52.  
a legmagasabb áron gazdasági magvakat különösen: lóherét, lucernát és egyéb hermagvakat, fűmagot stb. Mindekat a mennyiség közlésevel kér.



való fölépítéséhez, ha másként nem teheti, legalább egy-egy megvitátásra alkalmasnak látszó gyakorlatias eszmének a felszínrevetésével hozzájáruljon. Ezt célozza az alábbi tanulmány is.

Ha elhagyatott szigetre kerülnek s ott kénytelen lennének a legvegyesebb összetételű, szemétes, silány buzát vetni, hogy a kenyereimnek valót megtermeljem, vajjon jól tenném-e, ha a beenszülötték módjára, válogatás nélkül úgy elvetném, úgy szaporítanám a hitvány magot, ahogy van, az ő szemétes mivoltában? Bizonyára nem, mert ismét csak olyan hitvány árut kapnék, aminőt vetettem, évről-évre, sőt lehet, hogy rosszabbat is. Azt tenném tehát, hogy az idogen magvak eltávolítása után a legszebb, a legfejlettebb buzaszemeket — még ha fáradság áran is — kiválogatnám, azokat a legjobban előkészített, legalkalmasabb talajba vetném, a legnagyobb gonddal kezelném a vetést. Hogy a kenyereim meglegyen, a többi magot is elvetném, de egészen külön kezelve, hogy a jóval ne keveredjék. Főgondom az lenne, hogy a válogatott jó magot, évről-évre való válogatással és elkülönítéssel minél előbb a lehetőség mértékéig főliszporítsam, hogy minél kevesebb szemetet legyenek kénytelen termelni.

Vajjon miért ne alkalmazhatnánk a kiválogatáson alapuló egyszerű termelési műveletet az országos lótenyésztésben, annál inkább is, mivel jól tudjuk, hogy más államokban kézzelfogható szép eredményeket értek el vele? A köztenyésztés lóanyagát a háború és az ellenséges megszállás annyira megdézsmálta, hogy nemcsak kevés a lovnak, de tulajdonilag rossz is, ami van. Mire való lenne tehát a megmaradt nagyon is vegyes anyagot, szinte rendszer nélkül, úgy szaporítani, ahogy van és a véletlen körülmények ingadozó befolyásainak kiténi a termelés eredményét, amikor módunkban áll, hogy a népies tenyésztés legjobb kancáit kiválogassák, külön törzskönyveljék és hozzájuk a legmegfelelőbb állami méneket beosszák. Ha a főgond arra fordítainak, hogy ez a válogatott jó mag évről-évre való folytatódólagos válogatással minél gyorsabban és minél nagyobb arányokban szaporodjék, akkor ilymódon fokozatos apadásra szoríthatjuk a silányabb rétegek termelése. Hiszen emellett a második és harmadrendű népies kancanyaggal való tenyésztési üzemet is hatáson támogathatja az állam és a társadalmi tevékenység, de az országos irányítás teljes határozottsággal és szembeötlően kell, hogy kimutassa, hogy csak a rendelkezésre álló legjobb tenyésztésanyag minél hatásosabban való szaporításával akarja és esakis ezzel bírja az aránylag legrövidebb idő alatt talpraállítani a magyar lótenyésztést. Ha a makacs, maradiságában silylőddő némely kistenyésztő látni fogja, hogy csak jó kancával juthat állami ménhez és egyéb lótenyésztési előnyökhöz, akkor végre szakítani fog azzal a régi bűnözésével, hogy a jó kancát mindig eladja és a legsilányabb gebét tartja vagy szerzi meg magának.

Kívánatos tehát, hogy a községenként vagy körletenként kiválogatott legjobb kancák alkossák a jövőben a hozzájuk beosztott megfelelő, jó minőségű állami ménekkel az illető körlet lótenyésztését. Azok a községek, melyekben a legtöbb válogatott anyakanca található, képeznek az alkalmasan kikerekített körletek lótenyésztési gócpontjait. Itt lennének a megfelelő számú válogatott állami mén felállítandók a fedeztetési idején alatt — csakugy, mint azelőtt —

gondos állami kezelésben, csak azzal a különbséggel, hogy ezeken a fedeztetési állomásokon a kancatulajdonos nem válogathatna a ménnek között, hanem kancája az előmutatott párosítási jegy alapján azzal a ménnel lenne fedeztetve, melyhez az az előző őszi párosításkor szakszerűen beosztatott.

Ne féljünk attól, hogy sok mént kell majd az államnak a lótenyésztési körletek törzstenyésztési (gócpontjai) részére saját kezelésében tartani. Az országos lótenyésztési kataszter pontos fővételre, sajnos, meg fogja mutatni, hogy igen kevés oly kanca van a kisebb tenyésztők kezén, amely elsőrendűnek osztályozható s ezért kezdetben feltételül törzskönyveléssel a másodrendű anyag legjavát is be kellene majd vonni a szelektív tenyésztési művelésbe.

A köztenyésztésnek ilyenén való szervezését már a háború előtt tervezte és helyenként meg is kezdte az országos lótenyésztés legfőbb vezetősége. A háborús állapotok azonban hamis mederbe terelték a központból jó irányban megindított áramlatot. Mivel ugyanis a hátsereg legnagyobb részét nem volt tekintettel a tenyésztés létezőikre, amikor háborús kényszerűséget felhajtotta, azok a helyi lótenyésztési bizottságok, amelyek a kancanyagnak tenyésztés szempontjából való válogatását végezték, utóbb már minden kancát fölvettek a törzskönyvbe — ha kifogásolható volt is — csak azért, hogy a törzskönyvelést igazoló bélyeg rástűtésével lehetőleg az összes kancákat megmentsék a kényszersorozástól. Ezzel természetesen esődbe jutott az egész, jól kidolgozott rendszer. Mi sem áll utjában annak, hogy a kormányhatóság újból fölvegye az elejtett fonalat; most már azonban az erre vonatkozó szabályzat rendelkezéseinek legszigorúbb pontossággal való végrehajtása mellett, az egész, szegény csonka Magyarország területére kiterjedő hatálytal, a minél előbb fölveendő pontos országos lótenyésztési kataszter nyomán.

A körletenként létesítendő népies törzstenyésztések utján könnyen megoldható lenne az ezektől kimaradt többi (silányabb) kancák részére szükséges mén előteremtésének a kérdése. Már a háború előtti is, ahol hasonló népies lótenyésztési intézmények működtek — főképpen pedig a d'Orsay gróf-féle tájfajta állomásokon — igen élénk méntertermelés keletkezett. A ménnek legjavát akkor az állami méntelepek részére vették meg, a többi elkapkodták olyan községek, melyek községi méneket tartottak; meglehetősen számmal kerültek külföldre is.

A mai szegény csonka államtól nem kívánhatjuk, hogy ilyen méneket vásároljon és tartson. Ezért az irányításnak arra kellene törekednie elsősorban, hogy a magánmentartás rendszerét életre hívja, mely már a háborút megelőző időszakban némely vidéken eléggé fejlett volt; csak másodsorban szabad a kötelező községi mentartást célba venni, melyet azonban viszont oly községekben, oly vidékeken, ahol a helyi méntertermelés minőségileg silányabb, minden eszközzel szinte erőltetni, szervezni és ellenőrizni kell. Ama jobb anyaggal bíró körletekben pedig, ahol számottevő, életképes lótenyésztési gócpontok keletkezhetnek, a törzskönyvelésre nem érdemesített kancákat azok a tenyészgazdálkodással ellátott válogatott magánménnek kell, hogy fedezzék idővel, melyek a körlet népies törzstenyésztéséből származnak. Az egyöntetűség bélyegét sokkal hamarabb rá fogja nyomni, bármely más rendszerrel, a

falusi lótenyésztés termelő rétegeire ez a kombinált rendszer, melynél az állami törzsmén a magánmentulajdonosok kezén levő saját fiaival majdnem egyidőben végzi a tervszerű rendszeres szaporítás munkáját.

A népies törzstenyésztésekből származó fiatal méneket tehát a jövőben ne vegye meg az állam, ha még olyan jók is, mert közgazdaságilag helytelen lenne, hogy az állam az életelő és a maga nemében eléggé jól védhető magánmentartási ipar egészséges fejlődését megakadályozza, a méntertermelésben központi áldozva, holott e méneket a köztenyésztésnek reájuk utalt kliensei anélkül is megtalálják a magánmentulajdonosoknál. E magánménekre pedig nagyon is rálesznek szorítva, ha az állam a jövőben nem fog kiadni tartásra állami méneket erre pályázó magánvállalkozóknak és ha a népies törzstenyésztés rendszere révén csak olyan községekbe jut állami mén (természetesen elsőrendű), amelyben válogatott törzskönyvelt kancák vannak és csakis annyi állami mén, amennyi a falubeli és esetleg a közeli környékből odautalt törzskancákhoz feltétlenül szükséges. A többi kancák mind magánménekre fognak szorítani. Hiszen ugyanis természetesebb, hogy az a népies törzstenyésztésből származó mén, ha tenyésztésre alkalmas, azon a rögzön folytassa tenyésztésbeli feladatát, amelyen született, nem pedig a szegény csonka ország ellenkező végén.

Az az ellenvetés, hogy a magánménnek hamarabb, sőt időelőtt elhasználnának, teljesen helytálló. Ez azonban közgazdasági szempontból egyáltalában nem aggasztó tünet: a termelés műveletére csak előnyös, ha a fogyasztás minél serényebb. Itt éppen megfordítva áll a tétel, mint az állam által magánosoknak tartásra kiadott állami méneknél; ez utóbbiaknál jelentékeny közgazdasági kárt jelent a meg nem akadályozható időelőtti elhasználás. A tapasztalatból tudjuk azonban, hogy oly magánménnek, melyek csikóik révén közkedveltekké válnak, nem használnak el időnek előtte, mert tulajdonosuk is fölismeri bennök a megbecsülendő, magasan kamatozó jövedelmi forrást.

Egészen más megítélés alá tartoznak azok az elsőrendű állami ménnek, melyek az állami ménnek termeléséből lesznek kiválogatva (mert ott is akad minden szakszerű kezelés mellett is másodrendű termék). Ezek, magyarul mondván, pótolhatatlanok, tehát feltétlenül a gondos, szakszerű állami (méntelepi) kezelésben kell, hogy maradjanak. Számuk — sajnos — ezidőszere szerint nem lehet nagy. Ugyan mire lehetne azokat közgazdaságilag helyesebben alkalmazni, mint arra, hogy a ménállományából kifosztott csonka országnak mielőbb megfelelő méneket nemzzenek, azon a válogatott, aránylag legjobb minőségű kancanyagon, melyet a méntertermelésével már eddig is foglalkozó nagyobb magán-tenyésztők és a még ezután válogatás alá veendő közép- és kistenyésztők kancanyaga a termelés munkájába bír állítani.

Tehát minden pirulás nélkül vissza a szükség-szerűség által követelt, ugyan gyérszámú és népességű, de annál értékesebb ménékből álló állami fedeztetési állomásokhoz, ami a köztenyésztés jól megválogatott kancanyagát illeti. Véleményem szerint itt annyira kellene menni, hogy állami bérmént is csak az a nagyobb tenyésztő kapjon, akinek kellő számú, szakszerűen kiválogatott, a méntertermelésre alkalmas kancanyaga van és aki üzemet a méntertermelés szolgálatába állítja; a többi bérmént pedig, ha

**DEWL-féle**  
répakiemelők

**BÄCHER-féle**  
acélekék és talajmivelő eszközök

**MELICHAR-féle**  
„Unicum Drill“ sorvetőgépek

és egyéb mezőgazdasági gépek

**BÄCHER RUDOLF — MELICHAR FERENCZ** cégnél

Széghely: KULTUR, BUDAPEST

BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 26. SZÁM.

9256

TELEFON: 23-02

arra való, menjen a népies törzstenyésztés szolgálatába. A méntermelessel nem foglalkozó, vagy arra nem alkalmas magánmészesek, községek vagy vállalatok pedig vegyének maguknak méneket azoktól, akik azokat termelik. Ezt nevezik szabadforgalomnak, ellentétben az egyed-árusággal, mely, mint a dohány is, bizony aránylag szerényen jövedelmez a termelőnek. Mindamelllett a dohánymonopólium valóságos áldás az államháztartás mérlegében, tehát nélkülözhetetlen, míg ellenben a méntermelessel állami monopolizálása csak terhet jelent az államháztartásra, a termelőre pedig vajmi csekély hasznot. Amikor az állam ki fogja adni kezéből a méntermelessel, a magánmészesek árai emelkedni fognak a szabad versengésben s így a méneket termelő tenyésztők meg fogják találni azt a hasznot, mely őket a belterjes tenyész-állatprodukciónak révén méltán meg is illeti.

D. H.

## NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Közetveztők: Kerpely Kálmán és Gyártás József.

### A legnagyobb jövedelmet adó műveleti növényeink.

Ez idő szerint a nagyban, szántóföldön termesztendő növényeknek egyik legjövődelmesebb csoportja: az *olajnövények*. Most, hogy e sorokat írom, a tőzsi íjegyzékben olvasom, hogy a

káposztarepce	2600—2650 K.
napraforgó	1400—1450 "
lennag	2900—3000 "
mák	4000—4200 "
tökmag	1350—1400 "

métermázsánként a feladó állomások. Tudomás van azonban arról, hogy egyes tételekért jóval magasabb árakat is értek el.

Nem csoda tehát, ha az olajnövények termesztése az utóbbi időben hazánkban ismét egyre jobban fellendül, amire nagy szükségünk is van. Nemcsak a jelen viszonyok között, de még sok évig nem lesz módjában a magas fokon álló és nagy teljesítőképességű olajiparunknak külföldi nyersanyaghoz, jutni, olajgyáraink olajmagszükségletét tehát a belföldnek kell fedezni, azaz a magyar gazdáknak az olajnövények termesztését a múlt század 50—70-es éveit fénykorához hasonlóan nagyobb arányokban kell felkarolni. Erre pedig gazdáink nemcsak abból a szempontból vállalkozhatnak szívesen, mert ezzel hozzájárulnak az őket is súlyosan érintő festék-, kenő- és világítóanyagok, szappan stb. hiány leküzdéséhez, hanem amellyel még a legtöbb helyen elérik a legnagyobb jövedelmet is, amelyet szántóföldből egyáltalában kihozni lehet, amint azt az előbbi jegyzések is bizonyítják. Annak a gazdának, akinek csak kevés kereskedelmi érzéke is van és aki fel fogja és megérti, hogy mi az a konjunkturának kihasználása, annak feltétlenül be kell látnia, hogy hozzá kell fognia egyik vagy másik olajnövénynek termesztéséhez, ha az nem egyszer megrögzött előítéletnek vagy elavult nézetnek leküzdéséhez kerül is.

Annál könnyebb az olajnövények egyik vagy másikának termesztéséhez bármilyen viszonyok között is belemenni, mert ahhoz külön befek-

tetés, sajátos berendezés, vagy felszerelés, szakmunkás, vagy különös szakképzettség stb. nem szükséges. Azonkívül az olajnövények termesztésénél felmerülő munkák eloszlanak a többi főnövény műveleti munkái között, mert más időre esnek és így munkatorlódást sem idéznek elő stb. De az állattartás szempontjából is csak kívánatos, ha a gazda olajnövényeket termeszt, mert így nemcsak biztosan, de legolcsóbban is a különösen most annyira értékes abrakhoz, *olajpogácsához* jut: a *beszól. általtott magmenyiség után ugyanis a gazda 40% pogácsát kap vissza 25% árleengedéssel.*

E sok előnyre vezetendő vissza azután, hogy repcetermesztő területünk ez év őszén nagyot szaporodott, bár még nagyon messze van attól, hogy a hazai olajmagszükségletet fedezze.

Kénytelenek vagyunk tehát ez uton is ösztönözni a gazdákat arra, hogy még idejében a tavaszi olajnövények vetésére is gondoljanak, amilyenek a mákon, napraforgón, gomborkán, fehér mustáron, tök- és kendermagon kívül különösen a *lennag*. Az utóbbi nemcsak azért, mert egyikét szolgálhatja a legértékesebb olajgyártási nyersanyagoknak, hanem az okból is, mert a maglen hazánkban a tavasszal vethető olajnövények között még leginkább bármilyen viszonyok között, tehát még a legnagyobb kiterjedésben termesztendő. Azonkívül egyike a legjövődelmesebb olajnövényeknek, nemcsak magas ára, de nagy terméshozama miatt és az okból is, mert ezidőszereint a szalmája is jó áron értékesíthető. Végül a lenmag szabad forgalom tárgyát képezi és a nagy hiány miatt szinte biztosra vehető a jó áralakulás a jövőben is.

Eltérően a fonallentől, amely nyirkosabb, hűvösebb fekvést igényel, a maglen hazánk bármely vidékén, még a nagy magyar Alföld legszárazabb részén is sikerrel termesztendő. Talajban sem válogatós annyiban, hogy bármely nem nagyon sovány és nem tulságosan elgazosodott talajon sikerrel termesztendő; csak szélsőséges talaj nem való a lennek, amilyen a futóhomok, hideg, tulságosan kötött, vagy vizenyős föld stb. Elővetemény dolgában sem válogatós, de azért jó az elővetemény kiszemelésénél tekintettel lenni arra, hogy a len lehetőleg oly növény után kerüljön, amely a talajt tisztán és jó erőben hagyja vissza. Elégé tisztá talajon ugyanis a maglen semmi ápolást nem igényel, de gyomosodásra hajló talajon mégis csak tanácsos a legnagyobb gyomok eltávolítása végett a maglent egyszer átgomlálatni.

Bár a gyomlálás gyermekekkel, tehát a legolcsóbban végezhető, manapság a legtöbb helyen a maglent nem is gyomolálják, hanem inkább az elővetemény megválasztásával és a lenföldnek alapos előkészítésével, ismételt felszántással, tárcsázással vagy fogasolással vannak azon, hogy a len tiszta földre kerüljön.

A len azonban feltétlenül megkívánja az őszi szántást, tehát, aki lent akar termesztetni, annak már most kell földjének kellő előkészítéséhez hozzáfogni. Tavasszal pedig a lenföldet jó apróra kell elkészíteni, mint az a cukorrépanál és a máknál is a szabály. Továbbá a lent lehető korán, kitévesztés után, azonnal vessük és pedig 60—70 kg.-t kat. holdanként, gabona-sortávra; az idejében vetett maglen a kalászosok előtt szokott beérni, tehát az aratómunkálatokban sem csinál torlódást. Magnak — amennyiben ilyen kapható — legérdemesebb délolasz lent vetni, ez adja a legnagyobb terméseket és pedig átlag kat. holdanként 6—7 q-t,

míg szalma- és polyvatermése 10—15 q; kedvező viszonyok között azonban a magtermés nem egyszer 10 q-ra is felmegy. Nemcsak pogácsája, de polyvája is igen értékes takarmány.

Ujból hangsúlyozzuk, hogy nemcsak közgazdasági szempontból, hanem a gazdák saját érdeke szempontjából is kívánatos, hogy a maglen termesztését felkarolják; annál nyugodtabban tehetik ezt, mert a gyakorlat is már régen bebizonyította, hogy a maglen nálunk bárhol megterem, ahol a viszonyok csak némileg rendesek. Ezt beigazolta az a mozgalom is, melylyel a lennek magja és fonálja végett való termesztését körülbelül két évtizede próbálták nálunk ujbol felkaroltatni; ez a mozgalom tisztán azért nem vezetett nagyobb sikerre, mert annakidején a lent nem fizettek meg eléggé. Ez az akadály ma teljesen megszűnt, a len ismét a legjövődelmesebb növényeink egyike; nem helyesen cselekszik tehát az a nagyobb gazdaság vagy uradalom, amely legalább kis arányokban nem próbálja meg egyik vagy másik olajnövénynek termesztését.

Annál inkább teheti ezt a gazda, mert ebben a tekintetben segítségére van az OMGE kebelében alakult *Olajmagtermesztő Osztály*, mely mindenféleképpen a gazda rendelkezésére áll és elsősorban is elhárítja a legnagyobb akadályt, t. i. *kívánatra gondoskodik az illető gazdák részére megfelelő vetőmagról*; azonkívül bármilyen, a termelés, értékesítés stb. terén felmerülő kérdésben ingyen ad szaktanácsot, termelési utmutatással szolgál, az olajgyárakkal kötendő szerződéseknél a gazdák kezére jár. Akik tehát e kérdés iránt érdeklődnek, forduljanak a fenti osztályhoz (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.), az mindenképpen segítségükre lesz. K. H.

### Védekezés a repce tulságos bujasága ellen.

(Egyben válasz az alábbi kérdésre.)

*Repcem tulságos buján áll és attól tartok, hogy nem állja a telet; mint kezdő repcetermesztő, kérdem: mit tegyek ellene? (B. L.)*

A nyárvegi időjárás úgy a repce vetésének, mint első fejlődésének országsszerte kedvezett és innét van, hogy a legtöbb helyen annyira buján áll a repcevetés, hogy joggal attól tartanak, hogy az télen át ki fog pállani. Minél bujább a növény, csakugyan annál könnyebben pállik ki, még vékonyabb hótakaró alatt is akkor, ha annak teteje megolvad vagy azt olmos eső éri, mikor t. i. a hó tetején a levegőt egészen elzáró jégkéreg keletkezik. A kipállás különösen abban az esetben fenyeget, ha a kellelénél bujább növényt nem fagyos talajon éri a magas hó, vagyis akkor, ha a növény életműködése még élénk és a vastag hótakaró az ekkor még javában lélegző növényt a levegőtől elzárja és az megfullad.

Ha a repcét tulságos lombosnak találjuk, akkor azt október havában, melegebb fekvésben — mint az Alföldön —, legkésőbb november elején visszavetésére, illetve gyengítésére nehéz hengerekkel lehengerezni, lelegettetni, vagy lekaszáltni szokták.

A henger megzuzza a leveleket, egyeseket le is tördel és ezáltal a növény fejlődésében egy-két heti szünet áll be.

A *legettetést* juhval, vagy — mivel ez könnyen

felfuvodik — végezni; ez esetben már nagyobb és csak lelegeli a is zuzza.

A legerélyesebb a repce *lekaszálógéppel* is leveleket lögere, minden állat sz

Mindeme m sem közvetlen szabad végezte nek legyen ide

Hogy a heng kaszálást vála előrehaladottsá tól és a talajtól feltűnően buja a legeltetés v trágyaerőben l 45 em. magas nagyobb vála vezető.

Ha azonban a többe és k vastag hótaka kell a kipállás

E célra, m tetejét meglek hengerrel vagy vastagabb a h ban felszántog körülbelül feln kapával. A lyu terjedjenek le ben az kifagy.

*Kövátsis* Ká egyszerű, házi ajánlott,\*) mel szellőztetését hóéke áll egy szintén fából tett deszkából célszerűbb va eke talpát is. szarv készith Hogy milyen m a hótakaró va hóéket oly szé 40 em. széles két kapoc er mely eketalig erősíthető s ig és láncá által turásra beállit repcevetésünk szerinti sürise barázdákat sz

Legcélszerű méternyi távol lett repcénk k tartani. Ajánl szántást csak a kép már meg h havat szántjuk a havat a ba miáltal az edd keletkezik.

A munka a ben egy béres megbarázdolás esetleg kedvez folytán ezt a s dőnek, úgy m huzott barázd

\*) L. Köztelek.

**WOHANKA ÉS TÁRSA UTÓDA R.-T. Budapest, V., Vilmos-császár-út 76. sz.**

### GÉPOSTYÁLY:

Nyersolajmotorok  
Vetőgépek  
Boronák

Teljes malomberendezéseket rövid idő alatt szállítunk.

Könkolyozók  
SzecsKavágók  
Kukoricamorzsolók  
EKÉK  
Tengelyek  
SziJKorongok

### MALOMOSTYÁLY:

Darálójáratok  
Örlőjáratok  
Malomkövek

Tervrajzokat és költségvetéseket gyorsan készítünk.

Gazdasági malmok  
Hoptatók  
Daratisztítók  
Felvonók  
Garatok  
Lisztszítók

3221

**Vető  
moto**

felfuódik — szarvasmarhával szokták végeztetni; ez esetben a fejlődésben való visszavetés már nagyobb és tartósabb, mert az állat nemcsak lelegeli a repcét, de részben lábával meg is zuzza.

A legerélyesebben és legtökéletesebben hat a repce *lekaszálása*, melyet magasan állított kaszálógéppel is végezhetünk, a lekaszált repceleveleket lógereblével összehuzatva és feletetve; minden állat szívesen fogyasztja.

Mindeme munkálatokat azonban sem télen, sem közvetlenül a tél várható beállta előtt nem szabad végeztetni, hogy a megsanyargott repcének legyen ideje magát összeszedni.

Hogy a hengerezést, a legeltetést vagy lekaszálást válasszuk-e, az függ egyrészt az idő előrehaladásától, másrészt a repce bujaságától és a talajtól. Ha már közel a tél, a repce nem feltűnően buja és a földje gyengébb, elég lehet a legeltetés vagy talán a hengerezés is; jó trágyaerőben lévő talajon, októberben és 35—45 cm. magas repcénél a lekaszálás lesz a legnagyobb valószínűség szerint a leginkább célra vezető.

Ha azonban már a repce tulságos buján került a tébe és különösen, ha nem fagyos földön vastag hótakarót kapott, akkor *szellőztetéssel* kell a kipállás ellen megvédeni.

E célra, mint a gabonánál is, a hótakaró tetejét meglékelik; a hó tetején lévő jégkérget hengerrel vagy juhokkal szokták megtörteni; ha vastagabb a hóréteg, több méternyi távolságokban felszántogatják; vagy tíz méter távolságban körülbelül felméter átmérőjű lyukakat vájnak ki kapával. A lyukak vagy barázdák azonban sohase terjedjenek le egészen a repcenövényig, különben az kifagy.

*Kovács Károly* a hótakaró magnytására egy egyszerű, házilag is gyorsan előállítható *hóekét* ajánlott,\*) melylyel a hóval fedett buja repce szellőztetését a legalaposabban végezhetjük. E hóeke áll egy fagerendelyből, amelyre az ekefej szintén fából készíthető és ezen ekefejre erősíthető hóekéből, mely két, elől élével összeillesztett deszkából áll, amelynek az elejét (élet) legcélszerűbb vaspléhvél bevonni, ugyiszintén az eke talpát is. A gerendelyre hátul rendez ekeszart készíthető, amelylyel az ekét vezetjük. Hogy milyen magasra készítsük az ekét, az függ a hótakaró vastagságától. Tanácsos azonban a hóekét oly szélesre készíteni, hogy utána 35—40 cm. széles csapás maradjon. A gerendelyre két kapocs erősítendő, amelylyel a hóeke bármely eketaligához a taligalánc segítségével hozzáerősíthető s így az a rendes eketaliga vánkosa és láncra állt tetszés szerinti mélységben való túsra beállítható. Ezzel a hóekével ezután a repcevetésünket borító hótakarón tetszésünk szerinti sűrűségben és egymással párhuzamosan barázdákat szántunk.

Legcélszerűbb e barázdákat egymástól 5—6 méternyi távolságra véteni, amely távolság mellett repcénk kipállásától egyáltalában nem kell tartani. Ajánlatos azonban a hóekével való szántást csak akkor kezdeni meg, ha a hó némiképp már megülepedett; mert ha a frissen esett havat szántjuk, a barázdákat a szél hordja, sőt a havat a barázdák mentén fel is halmozza, miáltal az eddiginél még vastagabb hótakaró keletkezik.

A munka a hóekével gyorsan megy, amennyiben egy héres két ökörrrel 8—10 hold vetés megbarázdolását képes naponta elvégezni; ha esetleg kedvezőtlen körülmények közbejártása folytán ezt a szellőztetést nem tartanók elegendőnek, úgy megtehetjük azt is, hogy a már huzott barázdákra keresztben bizonyos távol-

ságra egymástól újabb párhuzamos barázdákat szántunk, miáltal a hótakaró, mint egy sakktabla, kockákra lesz felosztva és ezáltal a lehető leg-tökéletesebb szellőztetés megadva.

*Gyárfás József.*

## GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

### A gabonaüszög elleni védekezés eredménytelenségének okai.

A gabonaüszög elleni védekezés általában közismert a tanult gazdaközönség előtt. Mégis sokszor megtörténik, hogy a védekezés hatása eredménytelen marad az üszög ellen. De ha ez nem sikerül, rendszerint nem az anyagokban, hanem a kezelésben van a hiba.

Legáltalánosabb védekezési eljárás a réz- vagy kéngalicoidattal való csávázás (vagy pácolás). Ennek 1—2, ritkábban 2—3%-os vizes oldata használatos. Kérdés azonban, hogy történik az oldat használata, illetve az oldatban való kezelése a gabonának? Kitérő hatást lehet elérni az 1<sup>1</sup>/<sub>2</sub>%-os rézgalicoidattal a csávázógéppel, amennyiben az a gabonaszemeket ugyiszólván egyenkint dörzsöli át az oldatban. Ha azonban nagy kádakban, vékákban történik a gabonának az oldatba való eresztése, szükséges, hogy a véka ne csak egyszerűen be legyen mártva az oldatba, mint ezt nagyon sok helyen a munka gyorsabbá tételére végett a csávázást végző, kevésbé lelküimeretes cselédek teszik, hanem szükséges, hogy a gabonaszemeket az oldatban való tartás alkalmával egy kis falapáttal jól, alaposan megkeverjük, hogy az oldat az egyes szemekhez jól hozzáférjen, vagy pedig, ami még jobb, azt kézzel kell alaposan átörögölni, szinte átgyúrti. Természetes, hogy ez hosszabb eljárást igényel, de ne sajnálja a gazda az erre való fáradságot, mert azt a termés kamatostól visszatéríti.

Különösen az idei évben lehetett látni sokfelé üszkös búzát, de zabot is eleget. Részben azzal magyarázható ez, hogy a rézgalicoid sok helyen nem lehetett beszerezni az elmúlt felfordult világban s így sok gazdaság, más csávázóanyagban nem bízván, vagy annak is hiányában lévén, a csávázást teljesen elhagyta.

Használat alkalmával a kádban lévő oldatot gyakrabban fel kell kavarni, hogy az oldat egyenletes legyen. Ha tulságos üszkös a gabona lehet használni erős 2—3%-os oldatot is. A kezelés ez eseten épp úgy történik, mint rendszeren, de az oldatból való kivétel után tanácsos a gabonát oitatlan mészporral behinteni s jól átlapátolni, hogy az jól összekeverődjék. Ennek az a célja, hogy az ilyen erős oldat használata előli ugyan az üszögspórákat, de vigyázni kell, hogy a rézgalicoid, épp mérgező voltánál fogva, tönkre ne tegye a szemek csiraképességét, miért is a mészpor a rézgalicoid az üszögspórák előlése után a gabonaszemekre való további káros hatását közömbösíti.

Sokféle szer van ma már használatban, mint a peroxid, formaldehid stb. Ezek közül a formaldehid ajánlható legjobban, illetve annak 1%-os oldata. Ezzel is hasonlóképp történik a kezelés, mint a rézgalicoidal. De ennek 2—3%-os oldata már veszélyes a magvak csiraképességére; miért is, ha erősebben üszkös a gabona, inkább tovább kezeljük az 1%-os oldatban, mint erősebben, mert ezzel esetleg a csirázóképességet tesszük tönkre.

De ha semmiféle csávázó szere sincs a gazdának, akkor se essen kétségbe. Üst akad minden gazdaságban, akár 2—3 drb is. Forraljon vizet s tegye ezt egy kádba. Abba gyorsan bele kell

mártani a szemmel telt kosarat, s az üszög mennyisége szerint, 10—30 másodpercig benne kell azt tartani. A közönséges forróvíz is előli az üszögspórákat. Vigyázni kell azonban két dologra. 1. Ha túl forró, szinte buborékoló a víz, maximum 8—10 másodpercig tartassék be csak a kosár, mert a tulságos forróság itt is a csiraképességet előlheti. 2. A katlanokat a csávázóhelyhez közel kell felállítani, hogy a hűlővizet mindjárt újjal pótolhassuk. Célszerű egy erős faüveg hőmérőt kéznél tartani, melylyel a víz fokát vizsgáljuk, hogy nagyon ne ne hűljön, mert akkor a fáradság kárba vesztett.

Ha *csakis üszkös* gabona áll a gazda rendelkezésére vetésre, inkább ajánlatos, hogy más-honnan szerezzen be jó vetőmagot. Ezzel használt leg többet önmagának, s biztosítva lesz a jövő évi termése.

Mindezeket egybevéve, nem lehet hangsúlyozni eléggé a csávázás helyes keresztülvitelének fontosságát, miért is az a gazdaközönségnek fokozott figyelmét érdemli meg. A csávázóanyagokat igyekezzék minden gazda idejében beszerezni, hogy kellő alkalommal kéznél legyen. Annyi bizonyos, hogy a csávázógéppel való kezelés jobb, s nem igényel oly nagy figyelmet s szakértőmunkást, mint a kosárral való meregetőeljárás, mikor is igen lelküimeretes emberre van szükség. Sajnos, manapság a gazdaközönség ezt csak kevés helyen mondhatja el a cselédségről. Így ajánlatos volna a gépek minél nagyobb számban való használata, bár ezidőszobint nem igen áll módunkban külföldről beszerezni azokat, a honi gyártmányok pedig nem pótolnák a szükségletet.

(Lovasberény.)

ifj. Helfer Pál.  
urad. intéző.

Az előbb közölt cikkekre, az ügy érdekében, szükségesnek tartom a következőket megjegyezni:

A cikkirója az összes szereknél tul erős oldatokat ajánl a csávázásra. *Téves az a hit, hogy igen üszögös vetőmagnál 1%-nál erősebb rézgalicoidatot kell használni*, mert az 1, sőt a 1<sup>1</sup>/<sub>2</sub>%-os oldat is megöli az üszögspórákat, ha a csávázás időtartamát pontosan betartják. A földművelésügyi minisztérium által a 105.030/920. számú körrendelettel kapcsolatban kiadott utasításban állomásunk sok évi kísérletezés alapján a rézgalicoidra nézve az 1%-os oldatban való egy órai csávázást ajánlja. Minden más, a rézgalicoidra vonatkozó eddig szokásban volt csávázási eljárás tehát tárgytalanná válik és azok alkalmazását állomásunk nem ajánlhatja.

Igy el kellett térnünk a régi fűzfakosárral való Linhart-féle csávázási eljárástól is, mert nemcsak az ott előírt 3—5 percig tartó kézzel való mosás, illetve dörzsölés a csávázási idő túlküvidése miatt nem ölte meg teljesen az összes üszögspórákat, hanem azért is, mert egy ilyen kosárban csak 12—15 liter gabonát lehetett egyszerre megcsávázni s így az előírt egy órai csávázási idő betartása mellett alig lehetne egy kád segítségével tíz órai munkaidő mellett egy nap alatt 120—150 liter gabonánál többet csávázni. Tehát sokkal célszerűbb a vetőmagot közvetlenül egy nagy 5—10 hl-es kádban csávázni és pedig oly módon, hogy minden 50 kg. gabonára 50 liter 1%-os rézgalicoidatot számítsunk. Pontos, hogy a gabonát a csávázás alatt legalább egy 8—10 cm-es folyadék réteg fedje. A beáztatott gabonát egy fabottal való folytonos kavarásközben egy óráig csávázzuk és közben a felszálló, léha és üszögös szemeket egy kéziszitával lemerítjük. Egy másik üres kádban szintén 2—300 liter csávázóoldatot készítünk és ebből, mivel minden 50 kg. gabona körülbelül 12—15 liter folyadékot szív fel, a következő csávázásnál az első kádban lévő

\*) L. Köztelek 1907. 175. oldal.

**Vetőgépek, trieurök, ekék, darálómalmok, motorok, mindenféle mezőgazdasági vasáru** azonnali szállításra kapható: **FARAGÓ ANDOR** Budapest, V., Vécsey-utca 2.

oldathoz, amelyet összesen háromszor lehet használni, minden ujabban csávázandó 50 kg. gabonához kb. 12—15 liter oldatot öntünk, ügyelve arra, hogy a gabonát állandóan fedje a csávázóoldat. Harmadszori használat után az első kádban levő visszamaradt oldatot ki kell önteni és új csávázóoldatot készíteni.

Igy már egy kisebb, 500 literes kád segítségével egy óra alatt legalább 2 q-t, egy nap alatt — tíz órai munkaidőt számítva — 20 q gabonát tökéletesen meg lehet csávázni, anélkül, hogy a mag csiraképségének ártalmára volna és azt túlságosan megduzzasztaná. Az egy órai csávázási idő után a magot nagyobb sziták nagy lapátok segítségével a kádból kimerítjük és két farudon a kádra állított zsákvázzal kibélelt fűzfakosarakba öntjük, hogy a felesleges csávázóoldat visszacsuroghasson a kádba, ezután száraz, napos és szellős helyen, egy szintén fertőtlenített ponyván vékony rétegben megszáritjuk. Napsütött helyen 2—3 óra múlva a mag rendszeren annyira megszárad, hogy közvetlen vetésre alkalmas; ha pedig a csávázott mag csak napok múlva kerülne elvetésre, akkor azt teljesen meg kell szárítani és szintén fertőtlenített zsákokban eltenni. A zsákok és ponyvák fertőtlenítése 1%-os rézgalicoldatban való egy órai beáztatás vagy pedig forró vízben való egy órai kifőzése által történhetik.

A leírt csávázási eljárás pontos és lelkiismeretes betartása mellett teljesen felesleges, sőt a csiraképségre ártalmas is az erősebb töménységű, 2—3%-os rézgalicoldat használata és a gabonának mézstejjel és nem mézporral való utólagos kezelése, ahogyan a cikk írója ajánlja.

A formaldehidre nézve szintén olyan erős oldatot ajánl, hogy az okvetlenül ártalmára van a csiraképségnek; a kereskedelemben kapható formalin (formol) elnevezés alatt forgalomba kerülő formaldehyd egy vizes formaldehydoldat, amelynek 36—40% formaldehydot kellene tartalmaznia. Most, amikor csak nehezen és drágán juthatunk formaldehydhez, a vásárlás előtt ajánlatos azt összetételére valamelyik vegy-kísérleti állomással megvizsgáltatni; mert csak az előbbi összetételű formaldehydnek egy kilogrammja 300 liter vízben felhígítva, 20—30 percnyi csávázási idő betartása mellett biztosítja az eredményes és tökéletes csávázást. Ez az oldat nem 1%-os, hanem kb. csak 0.12%-os és minden más erősebb oldat, vagy a csávázási idő meghosszabbítása tönkreteszi a vetőmag csiraképségét. Ugy a rézgalicoldat, mint pedig a formaldehydnek nem lehet tehát eléggé óvatosságra inteni a gazdaközönséget, hogy erősebb oldatok használataival, „agyon ne csávázza” a vetőmagját. Éppen azért állomások ujabban az uszultun- és klorol csávázásra hívja fel a gazdák figyelmét, miután e szerekkel az agyoncsávázás lehetősége teljesen ki van zárva.

A melegvízzel való csávázást különösen a repülő üszög ellen ajánljuk és használata külföldön egyre nagyobb tér hódít. De a cikk írója itt is tul forró vizet ajánl, amennyiben nem forró, hanem csak 50—54 C° fokos vizet szabad használni és pedig oly módon, hogy pl. az árpát előbb 20—30 C°-os vízben négy-hat órán át áztatjuk és azután 20—30 percig 50—54 C°-os vízbe mártjuk és pedig ha megelőzőleg 30 C°-os vízben áztattuk, csak 20 percet, ha 20 C°-os vízben áztattuk, akkor 30 percet mártjuk bele az 50—54 C°-os vízben. A csávázandó vetőmagot vékony vízáteresztő zsákokba töltjük és a melegvízben való csávázás után

rögtön hidegvízbe kell mártani a zsákokat, hogy a vetőmag gyorsan lehűljön és azután vékony rétegekben kiterítve megszáritjuk.

A cikkben említett csávázógépek használatát, sajnos, mindaddig nem ajánljuk, amíg a gépeket kellő csávázási időtartamra nem lehet beállítani. A most forgalomban, illetve használatban levő gépek legtöbbször csak a vetőmag rövid ideig tartó mosására és dörzsölésére vannak berendezve és így a tulajdonképpen nagyon fontos csávázási időt velük nem lehet betartani, pedig három-öt percnyi mosással az üszögspórát nem lehet megölni. Állomásunk tehát, amíg jobb szerkezetű gépeket nem lehet kapni, csak a kádban való csávázást ajánlja.

Végül újra felhívjuk a gazdák figyelmét a földművelésügyi minisztérium által kiadott utasításra a gabonaiszög elleni védekezés tárgyában, amely körrendeletileg minden községben ki van függesztve. Tekintettel egyes gazdakörök, sőt gazdasági egyesületek bizalmatlanságára az abban ajánlott újabb szerekkel szemben (mint formaldehyd, uszultun és klorol) kijelentjük, hogy az uszultun, úgy mint a formaldehyd, külföldön, különösen Németországban és Ausztriában bevezetett kötelező csávázásnál a legjobb sikerrel, a gyakorlati gazdák a legnagyobb megelégedéssel használják. A klorol pedig egy új hazai gyártmány, amely nemcsak a m. kir. növényélet- és kórtani állomás, hanem a budapesti m. kir. vetőmagvizsgáló állomás számtalan kísérlete alapján egy jó tulajdonságai mellett már olcsóságánál fogva is hivatva lesz idővel az összes többi csávázószereket teljesen kiszorítani.

Kern Herman  
a növényéleti és kórtani  
állomás vezetője.

## Új rendelkezések.

(Vasuti mozdonyok bejelentése. — Az ideai hagymatermés zár alá vétele. — A szeszifőzés korlátozása. — Kiket illet meg hatóságok vizsgálata? — A hitelszövetkezeti törvény módosítása. — A közgazdaságtudományi kar törvényhozzátása. — Az adócsalás megtorlása. — Népszámlálás. — Ujjonnan szerzett külföldi adóköteles vagyonbejelentése.)

### Vasuti mozdonyok bejelentése.

A folyó hó 19-iki 8830. M. E. számú kormányrendelet értelmében november hó 20-ig írásban be kell jelenteni a magyar királyi vasuti és hajózási főfelügyelőségnek minden az ország területén üzemben tartott saját használatu ipari, gazdasági, erdei-ipari stb. vasuti mozdonyt, valamint üzemben nem levő és nem közforgalmu vasut tulajdonában álló vasuti mozdonyokat, tekintet nélkül nyomtávolságukra. A bejelentést az üzemben levő mozdonyokra nézve az illető vasut engedélyese, üzemben kívüli mozdonyokra nézve pedig az tartozik megtenni, akinek az illető mozdony birtokában vagy őrzésében van.

### Az ideai hagymatermés zár alá vétele.

A közlelmzési miniszter f. hó 14-iki 87,300. számú rendelkezésével igénybevette a makói hagymakörzetben (Csanád, Békés, Csongrád vármegyék és Árad megye-eleki járása) az ideai egész vöröshagymatermést, míg a fokhagymatermésnek ugyane körzetben való zár alá vételéről már a 46,123. számú közlelmzési miniszteri rendelet intézkedett. A zár alá vett hagyma és fokhagyma összegyűjtését, továbbá belföldön, valamint kivitel útján való értékesítését kizárólag a Makói Hagymaforgalmi Egyesülés bonyolítja le. A rendelet értelmében minden hagymatermelő köteles ideai vöröshagyma- és fokhagymatermésének mennyiségét, valamint tárolási helyét a közlelmzési minisztérium makói kirendeltségénél folyó évi november hó 5-ig írásban bejelenteni, továbbá a makói hagymaforgalmi egyesülés felszólításától számított nyolc napon belül készleteit a következő térítési árak ellenében átadni: vöröshagyma a vasuti állomáshoz

szállítva, zsák nélkül, folyó évi október és november hónapban 2 korona 30 fillér, december és január hónapban 240 fillér, február és március hónapban 250 fillér, azottól 280 fillér, a fokhagyma térítési ára pedig zsák nélkül, a vasuti állomáshoz szállítva, az egész gazdasági éven át 620 K. kilogrammonként. A hagyma lemerésekor az átvevő által szolgáltatott papírszákért méter mázsánként, egyéb zsákért darabonként 1 kg. leszámlítható. A makói hagymakörzetben kívül termelt hagyma forgalma az ország belső területén teljesen szabad, külföldre azonban az ország bármely vidékéről származó vöröshagyma és fokhagymakészleteket csak a Makói Hagymaforgalmi Egyesülés útján lehet kivinni. A hagyma átvevő körül felmerülő vitás kérdések eldöntése választott bíróság elé tartozik, melynek elnöke a közlelmzési minisztérium makói kirendeltségének vezetője, tagjai pedig a Makói Hagymatermelők Egyesületének, valamint a Hagymaforgalmi Egyesületének egy-egy megbízottja.

### A szeszifőzés korlátozása.

A pénzügyminiszter f. hó 15-iki 96,700. számú rendelete a közlelmzésre, valamint az állattalomány takarmányozásra szükséges termények biztosítása végett az 1920/21. évi termelési időszakban a következő korlátozást veti alá a fogyasztási adó alá eső szeszifőzést:

Buzát, kétszerest, kölest, tatarkát és zabot ipari és mezőgazdasági szeszifőzdek a folyó termelési időszakban egyáltalában nem dolgozhatnak fel, rozstól és árpát alapanyagként pedig csupán a sajtolt élesztőt is készítő szeszifőzdek, melyeknek a felhasználandó árpa, illetve rozsmennyiségét az élesztőipari bizottság utalja ki az e célra a 8122. M. E. számú kormányrendeletben meghatározott 200 vagon árpából és 25 vagon rozsból. Sajtolt élesztőt csak olyan szeszifőzdek készíthetnek, amelyek ezzel tavaly is foglalkoztak, vagy most elsősorban kerültek üzembe. Sajtolt élesztőt is készítő mezőgazdasági és ipari szeszifőzdek rozson és árpán kívül más szeszgyártási anyagokat is feldolgozhatnak, azonban össtermelésük nem haladhatja meg az 1913/14. évi termelésük, valamint az idén először üzembe kerülő mezőgazdasági szeszifőzdek részére kiosztott kontingens együttes mennyiségét. Az engedélyezett gyártásmennyiség egyenkénti felosztása a sajtolt élesztőt is készítő mezőgazdasági szeszifőzdek között az élesztőipari bizottság hatáskörébe tartozik.

A sajtolt élesztőt nem készítő szeszifőzdek rozstól egyáltalában nem fordíthatnak szesztermelésre, kizárólag saját termelési árpát is csak az egyéb anyagokból készíthető célrehoz használatos malta, illetve az erjesztéshez szükséges élesztő vezetésének céljára, még pedig a termelendő szesz egy-egy hektoliterje után kortartalmu anyagok feldolgozása esetén legfeljebb 15, keményítő-tartalmu anyagok feldolgozása esetén legfeljebb 30 kg.-ot.

A mezőgazdasági szeszifőzdek kizárólag saját termelési burgonyából legfeljebb 1913—14. évi burgonyaszetermelésük 80%-ának megfelelő mennyiségű szeszt termelhetnek, illetve legfeljebb törzskontingensük 80%-át termelhetik ki. Az 1913—14-ben üzemben kívül állott vagy üzembe meg nem helyezett, vagy burgonyát fel nem dolgozott mezőgazdasági szeszifőzdek burgonyából legfeljebb törzskontingensük 80%-át termelhetik ki, kontingenssel nem bíró mezőgazdasági szeszifőzdek pedig legfeljebb 576 hektoliter alkoholt termelhetnek.

A kukoricatermésből beszolgáltatandó kontingens lerovása után visszamaradó kukoricafelhasználható mezőgazdasági szeszifőzdek korlátozás nélkül felhasználhatják, ipari szeszifőzdek azonban addig, míg a kukoricának ipari célokra való felhasználása rendeletileg nem szabályoztatik, csak a közlelmzési miniszter által esetleg kiutalando romlott kukoricát dolgozhatnak fel.

Mélszékiszletek szabadon feldolgozhatók, cukorrépát, illetve répaféjet az ipari szeszifőzdek korlátlanul, a mezőgazdasági szeszifőzdek pedig az 1899. évi XX. t. c. 5. §-ában meghatározott korlátok között dolgozhatnak fel.

Ha valamely mezőgazdasági szeszifőzde közszéki bizonyítvánnyal igazolja, hogy a vele kapcsolatos gazdasági szesztermelés céljára szánt nyersterményei hatóságai rendelkezés következtében közlelmzési igénybevételek, vagy pedig, hogy a rossz termés miatt anyaghiányban szenvednek, a pénzügyminiszter megengedi, hogy szesztermelési anyagszükségletük fedezésére céljából tilalom alá nem eső mezőgazdasági nyersterményeket szerezhessenek be és dolgozassanak fel mezőgazdasági jellegük érintetlenségétől hagyása mellett.

Az ország megszállott területeiről vagy külföldről származó szeszifőzési anyagokat ipari és mezőgazdasági szeszifőzdek csak a pénzügyminiszternek, a földművelésügyi és közlelmzési miniszterekkel egyetértőleg megadandó engedélye alapján dolgozhatnak fel. Korábban már üzemben állott, de a folyó termelési időszakban üzemben kívül helyezett szeszifőzde kontingensét a pénzügyminiszter előzetes írásos engedélye alapján a nagyobb adótelét mellett más ugyanolyan jellegű szeszifőzde is kitermelheti,

míg üzemben nem állott u kontingensét azonban más. A szesztermelés fontehbi ké évi szeptember hó 1-85 nap lép érvénybe.

### Kiket illet meg h

A közlelmzési miniszter rendeletével az ellátatlan felülvizsgálásra utasította a lymódon kívánja biztosítani ellátatlan esorlatlanul me adagot, viszont mindenki me ellátásból, aki bármiféle me ellátottnak tekinthető. A ugyanis a jelenleg ellátat jegyzéke legalább egymillió hatósági lisztellátás gabo mérsékelhető volna, ha cs nyelhetnék a hatósági liszt megoldása — a gyenge ter tel — a mezőgazdaságra n mert minden kétszeres ell dákra súlyosbódó termény.

Ezért a közlelmzési m hatóságok első tisztvisel bizottságilag vizsgáltság helybeli egyén vezetése al a kiigazított névjegyzéket, az egyes vármegyeyi közlelgek rendelkezésére. E né miniszter gondosan felül l hó 1-től kezdve hatósági l ellátatlanok lesznek részes

### A hitelszövetkezet

A folyó évi XXX. törv hitelszövetkezetekről szóló titásával kimondja, hogy sági és ipari hitelszövetke Hitelszövetkezet közreműk alakítható, ha az alakuló az Országos Központi H az OKH. igazgatósága elfo sebb földművelés céljaira gépek és eszközök, anyag a tömegbeszerzés gazdas nem tagoknak is közvetit

### A közgazdaságtud ik

A f. hó 14-én kihirdete hogy a felsőfoku közgazd ten a magyar tudománye ben egyenrangú és egy egyetemi közgazdaságtud teljes tanszabadság illet egyetemen tanáraival egy rendkívüli tanárok. A bud Akadémia, mint külön ta az új egyetemi kar látj kereskedelmi iskolai tan

Az új kar négy szakcs temes közgazdasági és k reskedelmi, továbbá kül portra. A tanulmányi, fe mint magántanári képesi budapesti kir. tudomány sonló szabályzatokkal, a rendet pedig a kormány pítja meg és terjeszti fel. A kar szervezésére és nézve történt kormány hagyja és elrendeli az u megnyitását.

### Az adócs

A f. évi XXXII. törv által adócsalásnak ny ségnek minősíti és an állapítja meg; ismétlése részéről való elkövetés büntetett nyilvánítja. Az jedhető fogházzal, bünt tónnel büntetendő s eze delkezései szerint mind szabni, amely a pénzüg hajlandó be. Az eljáré indítványára kell megin képviseli, az eljárás a székelye szerint illete

## GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Alapított 1900-ban. Igazgatóság Budapest, IX., Calvin-tér 10. (saját székházában). Alapított 1900-ban.

Biztosításokat elfogad tűz, jég, baleset, szavatosság- és betörésség lopás ellen, ugyintén az ember életére a legkülönbözőbb módokat szerint, előnyös feltételek mellett. Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjrányukban részesülnek. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság. A szövetséget biztosítékai 1917. XII. 31-én:

Alapítók	2 551.130.- K
Tartalékok	9 849 672.71 "
A szövetséget kötelezettségeinek fedezetére mindenképp az évi díjbevétel és kasszafelhalmozás szolgálat, az évtől 1917. évben tehát legalább	11 828 894.2 "
	23.727.678.63 K

A Gazdák Biztosító Szövetkezete alapítása és fióktintézménye a

**GONDVISELÉS**

Országos Központi Segélyező Társulat

(Budapest, IX., Calvin-tér 10.),

mely társulat tagjai részére 50 koronától

1000 koronáig terjedő temetési segélybiz-

tosítást nyújt, népbiztosítási osztálya keretében pedig 2000 koronáig hozomány, ka-

tonát és vegyes biztosításokat közvetít, minden orvosi vizsgálat nélkül.

9059

MAY

Sürgőnycim:

VETŐMAG

BUDAPEST

míg ízemben nem állott új mezőgazdasági szeszifződékek kontingensét azonban más szeszifződe nem termelheti ki. A szesztermelés fentebbi korlátozása visszamenőleg folyó évi szeptember hó 1-ső napjától számítandó hatálylyal lép érvénybe.

#### Eiket illet meg hatósági lisztellátás?

A közlelmezési miniszter f. hó 15-iki 63.500. számú rendeletével az ellátatlanok jegyzékének lekiismeretes felülvizsgálására utasította az elsőfokú hatóságokat, mert nyomdombon kívánja biztosítani azt, hogy egyrészt minden ellátatlan esorban megkaphassa a neki járó fejadagot, viszont mindenki kirekesztésék a hatósági lisztellátásból, aki bármiféle címen egészben vagy részben ellátottnak tekinthető. A miniszteri rendelet szerint ugyanis a jelenleg ellátatlanoknak feltüntetett egyének jegyzéke legalább egymillió lélekkel czaporítható s így a hatósági lisztellátás gabonaszüksége is megfelelően méréselkelhető volna, ha csak a valóban rászorulókat igényelhetnék a hatósági lisztellátást. E kérdés kielégítő megoldása — a gyenge terméseredményre való tekintettel — a mezőgazdaságra nézve igen nagy jelentőségű, mert minden kétszeres ellátás igaztalanul növeli a gazdákra súlyosbító terménybeszolgáltatás terhét.

Ezért a közlelmezési miniszter utasította a törvényhatóságok első tisztviselőit, hogy minden községben bizottságilag vizsgáltsák felül egy-egy érdektelen, nem helybeli egyén vezetése alatt az ellátatlanok jegyzékét s a kijazított névjegyzéket bocsássák f. évi november 15-ig az egyes vármegyeyi közlelmezési miniszteri kirendeltségek rendelkezésére. E névjegyzékeket a közlelmezési miniszter gondosan felül fogja vizsgáltatni és december hó 1-től kezdve hatósági lisztellátásban csak a valóban ellátatlanok lesznek részesíthetők.

#### A hitelszövetkezeti törvény módosítása.

A folyó évi XXX. törvények a gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről szóló 1898. évi XXIII. t. cikk módosításával kimondja, hogy folyó hó 15-től kezdve gazdasági és ipari hitelszövetkezet csak az Országos Központi Hitelszövetkezet közreműködésével és csak oly feltétellel alakítható, ha az alakuló szövetkezet rendes tagul belép az Országos Központi Hitelszövetkezetbe és belépését az OKH. igazgatósága elfogadja. A szövetkezet belterjesztett földművelés céljaira szükséges állapotok, gazdasági gépek és eszközök, anyagok és törvényekkel adásvételét a tömegszerzés gazdaságos keresztülvitele érdekében nem tagoknak is közvetíthető.

#### A közigazgatás tudományi kar törvénybeiktatása.

A f. hó 14-én kihirdetett XXXI. törvények kimondja, hogy a felsőfokú közigazgatási képzés céljából Budapesten a magyar tudományegyetemek fakultásaival mindenben egyenrangú és egyenjogú kir. magyar tudományegyetemi közigazgatás tudományi kar állítatik fel, amelyet teljes tanszabadság illet meg s amelynek tanárai a hazai egyetem tanáraival egyenrangú nyilvános rendes vagy rendkívüli tanárok. A budapesti m. kir. keleti kereskedelmi Akadémia, mint külön tanintézet, megszűnik és feladatát az új egyetemi kar látja el, amelybe a m. kir. állami kereskedelmi iskolai tanárképző intézet is beolvad.

Az új kar négy szakcsoportra oszlik, úgy mint egyetemes közigazgatási és közigazgatási, mezőgazdasági, kereskedelmi, továbbá külképviseleti és konzuli szakcsoportra. A tanulmányi, fegyelmi és tandíjszabályok, valamint magántanári képesítő szabályok egyelőre azonos a budapesti kir. tudományegyetemen érvényben levő hasonló szabályzatokkal, a tanulmányi, jöletti és szigorlati rendét pedig a kormány a kar javaslata alapján állapítja meg és terjeszti felsőbb helyre jóváhagyás végett.

A kar szervezésére és az eddigi tanári kinevezésekre nézve történt kormányintézkedéseket a törvény jóváhagyja és elrendeli az új karnak a folyó tanévben való megnyitását.

#### Az adócsalás megtorlása.

A f. évi XXXII. törvények az egyes adótörvények által adócsalásnak nyilvánított cselekményeket vétésnek minősíti és annak kísérletét is büntetendőnek állapítja meg; ismétlése, üzletszerű vagy közhatalnok részéről való elkövetés esetében pedig az adócsalást büntetetté nyilvánítja. Az adócsalás vétsége egy évig terjedhető fogházzal, büntetése három évig terjedhető börtönnel büntetendő s ezenfelül az illető adótörvények rendelkezései szerint mindenkor pénzbüntetést is ki kell szabni, amely a pénzügyi hatóság által közzadók módjára hajlandó be. Az eljárást az illetékes pénzügyi hatóság indítványára kell megindítani, a vádat a kir. ügyészség képviseli, az eljárás a feljelentést tevő pénzügyi hatóság székhelye szerint illetékes kir. törvényszék elé tartozik.

#### Népszámlálás.

A folyó évi XXXIII. törvények elrendeli, hogy a folyó év végén, a kereskedelemügyi miniszter által rendeletileg megállapítandó napon (előreláthatólag a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően, december 31-én) általános népszámlálást kell Magyarországon területén tartani, amely a felvétel időpontjától számított 10 nap alatt befejezendő. A népszámlálással egyidőben a háboru után előállott lakásinség tüzetesebb megvilágítása céljából a lakás céljára szolgáló épületeket és lakásokat is össze kell írni. A népszámlálást a törvényhatóság első tisztviselőjének közreműködésével hajtják végre a kereskedelemügyi miniszter által kibocsátandó végrehajtási utasítás értelmében. Az elemi iskolai férfitanítók külön díjazás ellenében kötelesek, mint számlálóbiztosok, közreműködni; díjazásuk a felmerülő fuvar költségekkel és egyéb észterési teendőkkel együtt a községeket terheli. A népszámláláshoz szükséges nyomtatványokat az állam ingyen szolgáltatja. A népszámlálással kapcsolatos állami kiadások fedezésére a törvény a kereskedelemügyi miniszter részére 71 millió K.-as rendkívüli hitelt engedélyez.

#### Ujnonnan szerzett külföldi adóköteles vagyon bejelentése.

A m. kir. pénzügyminiszter f. hó 13-iki 89.900. számú rendelete értelmében a magyar állam területén lakó az adóköteles, aki 1916. évi október hó 17-ike óta ellenérték nélkül (ajándék, örökség, hagyomány útján) vagy visszteher mellett olyan ingó vagyont szerzett vagy szerzett, amely az ország területén kívül került rendelkezésére és vagyonadóköteles, tartozik az 1920. évi XXIII. t. c. 64. §-ában foglaltakhoz képest ezt a vagyont a pénzügyminisztériumnak f. évi november hó 4-ig, illetve az ezután szerzendő vagyont a szerzéstől számított 15 napon belül irásban bejelenteni a szóbanforgó vagyonérték (takarékbetét könyv, pénz, értékpapír, biztosítási kötvény vagy életjáradék) tüzetes megjelölésével, valamint az illető vagyontárgy örököjének, illetve az ennek alapján fizetésre kötelezettnek pontos megnevezésével.

#### Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabricius Endre.

A Debreceni Gazdasági Egyesület f. hó 4-én Jóna István elnöke alatt tartott ig.-választmányi ülésén Rácz Lajos titkár előterjesztésére elhatározta, hogy átiratot intéz Debrecen város tanácsához egy városi csemetekert felállítására érdekében, hogy Debrecen egykori nagybíró gyümölcsstermelese ismét életre kelthető legyen. A vetőmag szétosztására bizottságot küldött ki és elhatározta, hogy a városra kivetett szemestermény- és tengerikontingens mérséklését kérelmezi a kormánytól.

A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya f. hó 11-én tartotta havi rendes ülését, amelyben elhatározta, hogy a Területvédő Liganak a vagyonnal nem bíró lakosság kisbérletekhez juttatása érdekében indított mozgalmát legmesszibbmenőleg támogatja. Az időszaki mezőgazdasági munkások munkabérbiztosága egy részének gabonában való szolgáltatása iránt illetékes helyen lépést tesz. Az évek óta nem működő Fejérmegyei és Székesfehérvári Művész Egylet feloszlata iránt intézkedik. A gazdasági népszakoktatás céljára felajánlott gyakorlóterületek miként leendő felhasználásának megállapítása végett az érdekeltekkel együtt értekezletet fog tartani. Teljes erejével csatlakozik ama mozgalomhoz, amely a megszállott területekről ide menekült tisztviselőknél és az állás nélküli hivatásos tiszteknek mezőgazdasági üzemekben való elhelyezését szolgálja. A mezőgazdasági érdekképviseletekről szóló törvény értelmében alakítandó községi mezőgazdasági bizottságok felállítására egyes községeket hozott javaslata. Végül örömdetesen tudomásul vette Leopold Lajos közalapítványi nagybérlőnek az ülésen tett ana bejelentését, hogy az egyesületnél 20.000 K.-as alapítványt tett, amelynek évi kamatai jutalmazásra fordítandók.

A Pestpilissoltkiskunvármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 13-án Keglevich Gábor gróf elnök elnöklété alatt igazgatóválasztmányi ülést tartott, amelyen letárgyalták a hatóságok és társ-egyesületek átiratait. Az egyesület lépéseket tett a télen rendezendő népies előadások és háziipari tanfolyamok érdekében. Az egyesület gazdakörei útján támogatja az Aruforgalmi r.-t. állami gép-akcióját. Részt vesz a „Falu” Szövetség vándorkiállításainak rendezésében és a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége most tartandó kongresszusán. Egyben a gazdák tömörítése céljából legközelebb megszervezi a monori járási gazdakört.

#### A „Falu” Szövetség csongrádi nagygyűlése.

A „Falu” Szövetség, amelynek szép hivatásáról és értékes munkatereiről ismételtelen megemlékeztünk már lapunk hasábjain, a fontosabb vidéki gócpontokon nagyszabású propagandagyűléseket rendez, hogy a falusi népességgel a közvetlen összeköttetést megteremtse, törekvéseit megismertesse és helyi szervezeteit kiépítse. Az első ilyen vidéki nagygyűlést a balatonmenti községek megszervezése céljából aug. 15-ikén Balatonfüreden tartotta szép sikerrel. De még ennél is nagyobb arányú volt az a propagandagyűlés, amelyet október 17-ikén Csongrádon rendezett.

A csongrádi gyűlésnek országos jelentőséget adott nemcsak a megjelent vezető férfiak egyéni sulya és nagyrdekű megnyilatkozása, hanem a több ezernyi embert kitevő hallgatóság is. A csongrádvidéki tanyák népe kivül sokan jöttek el a távolabbi tiszamenti községekből, a Kiskunság tanyáiról és Békés vármegyéből is.

Örömmel látjuk ezt a szép sikert és meleg érdeklődést, amelyek azt bizonyítják, hogy a „Falu” Szövetség hasznos hivatás teljesítésére vállalkozott és nemes céljai rokonszenves fogadtatásban részesülnek az elsősorban érdekelt falusi népesség részéről.

A csongrádi nagygyűlésről egyébként a következő tudósításunk számol be szűk területünkhöz mért rövidséggel:

Október 17-ikén délelőtt külön vonattal érkezett Csongrádra Rubinek Gyula kereskedelmi miniszter, a „Falu” Szövetség elnöke, akit sokorópátkai Szabó István kigazdaminiszter, Meskó Zoltán és Steuer György államtitkár, több főispán és nemzetgyűlési képviselő, továbbá a szövetkezeti és gazdatársadalmi intézmények több vezető egyénisége kísért el. A „Falu” Szövetség vezetőit úgy utközbén, mint különösen Csongrádon igen meleg fogadtatásban részesítették.

Szentmise után vette kezdetét a nagygyűlés a piactéren, ahol több ezer főt kitevő tömeg sereglött össze. Rásonyi-Papp Pál megnyitó szavai után Rubinek Gyula a „Falu” Szövetség elnöke emelkedett szólásra és beszédében rámutatott azokra a feladatokra, amelyeknek megvalósítását az ország boldogulása érdekében a „Falu” Szövetség szent céljának tekintti.

— A „Falu” Szövetség — ugymond — nemcsak a falusi földművesek szövetsége, hanem mindazoké, akik a falun élnek, tehát iparosoké, a kereskedőké és az intelligenciáé egyaránt, mert mi az egész nemzetet egységbe akarjuk forrasztani, amely az egyetlen záloga és biztosítéka a haza boldogulásának. A „Falu” Szövetség a kulturát akarja terjeszteni, mert nem szabad, hogy a nép nagy tömegei kulturátlanak

## MAYER HENRIK és TÁRSA VETŐMAGNAGYKERESKEDÉSE

Budapest, V., Akadémia-v. 8.

Sürgőnycim:  
VETŐMAG  
BUDAPEST

**VESZ**

lóhere, lucerna, fehérhere, muhar, köles, bükköny, kendermag,  
mustármag, fümagvakat és egyéb gazdasági magvakat. Mintázott árajánlatok kéréretek.

Telefon:  
165-62

9170

legyenek. Ezért közkincesé akarjuk tenni a kulturát és a kultúra révén akarjuk ezt a nemzetet odaemelni, ahol majd tiszteletet fog parancsolni az összes nemzetek előtt a magyar népeknek.

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó beszéd után Meskó Pál gazdasági főtanácsos, a Hangya igazgatója vázolta a „Falu” Szövetség programját.

A „Falu” Szövetség ki akarja nyitni a tudás csarnokait mindenki számára, mert azt akarja, hogy a tudás olyan legyen, mint a mezei virág, vagy mint a pacsirtaszó, olyan legyen, mint a levegő, amely mindenkié, a legszegényebbé és a leggazdagabbé egyaránt. Azt akarjuk, hogy ne csak a városoknak legyenek jól felszerelt iskolái, hanem legyen a legkisebb tanyának is olyan iskolája, mint akár a fővárosi iskolák. A „Falu” Szövetségnek a kulturintézmények decentralizálása, vagyis az egész országban való elhelyezése az első feladata.

Majd a Szövetség többi munkatervét sorolta fel nagyszabású beszédében, amelyen végigvonult a hazafiai bánat és törhetetlen bizalom egy szebb jövő iránt. A falu népe legkedveltebb szónokát, aki olyan alapos ismerője a magyar népleteknél, melegen ünnepelte.

Barla Szabó József dr. nemzetgyűlési képviselő a falu közegészségügyi viszonyainak megdöbbenő képét tárta fel a hallgatóság előtt és statisztikai adatokat mutatott be, hogy miért olyan nagy Magyarországon a halálozások száma. Ezért a „Falu” Szövetség programjában egyik legfontosabb pont a vidéki közegészségügyi javításért való harc. Az orvosok megfogják tanítani a népet arra, hogy miképpen kell óvakodni a kártevő bajoktól. De, hogy a faunak legyen elég orvosa, a körorvosi állások átseportosításával meg kell sokszorozni a falusi orvosok számát.

A gyűlés következő szónoka Schandl Károly dr., a csongrádi kerület népszerű nemzetgyűlési képviselője volt, aki a „Falu” Szövetség érdekes szervezői előtt hajtotta meg az elismerés zászlaját és bizalmat kért azok iránt, akik önzetlenül fáradozva lejönnek a falvakba, hogy meghallgassák a falusi nép panaszaát és iparkodnak rajta segíteni. Meltatta Rubinek Gyula érdemeit, akit egész Európa ismer és akire ugy tekint, mint a magyar föld tudósára, mint olyan emberre, aki a mi valutánkat javítja, mert ha nem lennének ilyen embereink, akkor pénzünk még értéktelenebb volna.

A sok értékes gondolatot tartalmazó beszéd után önkörpártkai Szabó István kigazdaügyi miniszter szólott a néphez, amelyet felhívott, hogy az egyéni érdekek háttérbe szorításával igyekezzenek az ország nehéz helyzetén segíteni és egy szebb jövő alapjait biztosítani. A gyűlést Forgó Mihály, a Csongrádi Gazdasági Egyesület alelnöke zárta be.

A gyűlés résztvevői azután társasbédre gyűltek össze, amelyet megelőzőleg Rubinek Gyula miniszter a községházán a küldöttek tiszteletét fogadta. Ezek sorában a Csongrádi Gazdasági Egyesület a kukoricarekivirálások ellen emelt szót s a miniszter válaszában megnyugtatta őket, hogy a kistermelőket mentesíteni fogják.

A mindenképpen jól sikerült ünnepség rendezéséért egyaránt őszinte elismerés illeti meg a központi vezetőséget, amelynek élén Marschall Ferenc, a „Falu” Szövetség igazgatója buzgól-

kodott a siker érdekében, valamint a helyi rendezőséget, amelynek élén Schandl Károly dr., Gresskovich Pál gazdasági egyesületi elnök, Kiss József szövetségi igazgató, Kovács Elemér főjegyző, Galambossy István és Katona Imre titkárok állottak.

## VEGYESEK.

### A magyar tudomány sikere külföldön.

A sajtó hasábjain a napi élet hírei között néhány sorban szerényen huzódik meg a Magyar Tudományos Akadémia legutóbbi üléséről szóló tudósítás, amely szárazon tért napirendre két magyar tudós könyvének külföldön elért páratlan sikere felett. Ezen az ülésen ugyanis Huttyra Ferenc dr. akadémiai tag, az állatorvosi főiskola rektora bemutatta Marek József állatorvosi főiskolai tanárral együttesen írt „Spezielle Pathologie und Therapie der Haustiere” című világhírű könyvének ötödik kiadását. Ez a munka az előzően kiadott magyar állatorvosi belgyógyászati nyomatán először 1904-ben jelent meg. A külföldi szakkörök olyan kedvezően fogadták, hogy 1914-ig, vagyis rövid tíz év alatt, további három kiadása vált szükségessé, a háború okozta pár évi szünet után pedig ez évben ötödik kiadásban jelent meg, minden egyes alkalommal a tudomány haladásához mérten alaposan átdolgozva és tetemesen bővítve. A legújabb kiadás két vastag kötetben 154 nagy 8-adr. nyomtatott ívre terjed s 492 szövegközi, részben színes képpel és 21 külön színes melleklettel van illusztrálva. Mindjárt az első kiadás lefordították orosz, olasz és angol nyelvre s azóta egy másik orosz kiadás is jelent meg. Amerikában pedig a harmadik angol nyelvű kiadás van sajtó alatt. A könyv a nemzetközi szakirodalom gondos felhasználásával a szerzők önálló kutatásainak eredményeit is tartalmazza és híven tükrözteti vissza a szakmabeli ismeretek körét az egyes kiadások szerkesztése idejében; emellett összehasonlító körtani alapon, az emberi betegségeket is belevonja a fejtegetések körébe.

Nincsen egyetlen más könyv magyar szerzőktől, mely a nemzetközi irodalomban hasonló sikert ért el, de alig van néhány könyv a külföldi szakirodalomban is, amely ilyen rendkívül széleskörű felkarolást és gyakorlati sikert mutatna fel. Huttyra és Marek nagyrésztük könyve őszinte elismerést és méltánylást szerzett a magyar tudomány életnek és ezzel méltóan egészítették ki. Egyebirányú kiváló közérdekű munkásságukat, amelynek hasznos gyakorlati eredményeit a gazdaközönség is közelről ismeri és nagyrabecsüli. Ennek az őszinte elismerésnek külső kifejezést is adott az OMGE, amidőn Huttyra Ferencet az egyesület tiszteletbeli tagjává választotta meg.

Érdemes munkásságuknak csak egyik mozzanata volt jeles könyvük ötödik kiadása, ezt az alkalmat azonban örömmel ragadjuk meg, hogy a kiváló magyar tudósokat, lapunk nagyra-becsült munkatársait őszinte örömmel üdvözljük és meghajtuk előttük a gazdaközönség hálás elismerésének zászlaját.

**Halálozás.** Özv. Eörsy Ferencné e hó 13-án 83 éves korában Szentendrén elhunyt. Eörsy Ferenc a Magyar Mezőgazdák Szövetségének igazgatója a megboldogultban édesanyját gyászolja.

**A Magyar Mezőgazdák Szövetsége közgyűlése.** Amint lapunk vezető helyén arról részletesen megemlékeztünk, a Magyar Mezőgazdák Szövetsége október 20-án tartotta meg ez évi közgyűlését a szövetséget tagjainak igen nagy érdeklődése mellett. A közgyűlést Bernát István, a szövetséget ügyvezető alelnöke nyitotta meg, aki kegyelettel emlékezett meg a szövetséget elhunyt nagyeredmű elnökéről, Esterházy Miklós hercegről, valamint az igazgatóság elhunyt tagjáról, Emödy Józsefről, majd ismertette a szövetséget elmúlt évi működését, kiemelve, hogy a szövetségi eszme a szövetséget munkásságában minden vonalon teljes mértékben érvényesül, amelynek számszerű bizonyítéka, hogy az idén kétmillió koronát oszt ki vásárlási visszatérítés fejében tagjainak. A napirend során elfogadta a közgyűlés az igazgatóság múlt évről szóló jelentését és a zárszámadásokat s az elért szép eredményekért a vezérigazgatónak és a tisztviselőknak elismerését fejezte ki és köszönetet szavazott. Attérve a választásokra, egyhangulag megválasztotta a szövetséget elnökévé Somssich László grófot, akit az elnöki szék elfoglalására Telek Tibor gróf vezetése alatt küldetésileg hívott meg a közgyűlés. Somssich László gróf elnöki székfoglaló beszédében hivatkozott arra, hogy mint az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnöke is már hosszú idő óta ismeri és figyeli a szövetséget működését és a magyar mezőgazdaság fejlesztése körül betöltött fontos hivatását, éppen ezért őszinte örömmel fogadja el a szövetséget elnökévé történt megválasztását s teljes erejéből fog azon munkálkodni, hogy a szövetséget a jövőben is a legteljesebb mértékben feleltesse meg feladatainak. Az igazgatóság új tagjait megválasztotta a közgyűlés Láng Józsefet és Serbán Iván dr.-t, a felügyelő-bizottság tagjait pedig Tóth Jenőt, Buday Barnát, Bacskák Józsefet és Szelezky Ivánt. Az igazgatóságnak Nagy Ferenc dr. v. b. t. által előterjesztett indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy a szövetséget elhunyt nagyeredmű alelnökének, Barcza Károly emlékének megörökítésére 500,000 K.-val Barcza Károly emléktávirányít létesít, a szövetséget tisztviselői részére felállítandó üdülőtelep, vagy betegszékhelyezésre szoruló tisztviselők támogatása céljából.

**A Magyar Gazdaszövetség és a földbirtok-reform.** A Magyar Gazdaszövetség igazgatóválasztmányi ülése foglalkozott a földbirtok-reformmal és Czettler Jenő dr. igazgató előadásában tárgyalt azokat a módosításokat, amelyeket a Magyar Gazdaszövetség földbirtokpolitikai bizottsága javasolt. Állást foglalt a tagosítás mellett, továbbá, hogy 100 holdon aluli birtokok mentesítésének a kisajátítás alól. Nem tartja mentesítendőnek az olyan birtokokat, amelyek valami közcélra szállítást eszközölnek. Kifogásolta a Gazdaszövetség választmányja, hogy a pénzügyi rendelkezéseknek a megvitatása végett az agrár testületek nem hívtak össze, pedig az egész reformnál a pénzügyi rész a legfontosabb.

**A gyapju árának késedelmes kifizetése.** Több juhtartó gazda nevében Csikvándi Ernő földbirtokos (Agoston-pusztá) azzal a panaszal fordult lapunk szerkesztőségéhez, hogy a gazdák, akik május-junius hónapokban beszállították az idei gyapjukészletüket, még most sem tudják, hogy az érdekelt gazdák mellőzésével megajított osztályozás mily eredménnyel végződött. Ugyancsak azt is kifogásolja, hogy a gazdák most, midőn a szállított gyapju legnagyobb részét már feldolgozták vagy legalább is elhelyezték, még mindig nem kapták meg a hónapok előtt beszállított gyapjunak az arát. Felhívjuk ezekre a panaszokra az illetékes tényezők figyelmét.

**A főváros lakosságának élelmezése.** A legsürgősebben megoldandó, de igen nehéz feladatok egyike a főváros lakosságának élelmezése. Ezt a célt van hivatva szolgálni az „Élelmiszer Felhozatali Egyesülés”, mely a „Hangya”, „Ház-

járás”, „Aranyföldi R.-T.”, „Fővárosi Községi Élelmiszerárugyár Élelmiszer szállító és Árukezelő Magyar Vadkiviteli Vállalat”, „Magyar Vadkiviteli Vállalat”, „Magyar R.-T.” közösségéből áll. A vállalat a gazdától vásárol s a csőt chajt képezni a falu és igyekezni fog legelőnyösebben megvásárolni az élelmiszereseket. Az Élelmiszerárugyár a hűtőház telepítését, romlandó élelmiszereket is nagyban tud megőrizni a fogyasztók (Címe: Budapest. IX., Tóth Ká.)

**Miért drága a korpá?** Lapunk olvasóinak alábbi figyelemre méltó levele, hogy a korpák nagy mértékben a megnövekedett költségeit: „A központi és mindaddig, míg a teljes kereskedelmi forgalom azokat káros hatásukat a közgazdasági élet egy, a mezőgazdasági életért központon akarok szólítani, mely 5% jutalékot szorít a korpá után 1000 K.-t kártevő ténykedéséért. Lássuk csak, megdrágul a korpá, míg a tehén ár: Zsákbiztosíték fejében 70 K.-amidőn 35 K.-ért jobb minőségű, ható, mint a malmok által a korpá. Az egy ut által esetleg alkalmi a gőzmalom által kiseljeztetett pont fizetendő kopási díj egy visszafizetés esetén is — 3 K.-méterezésünként 8 K.-val drágább a zsákbiztosíték használati díját legalább minimum 2 K.-ra rúg. Mindez azt eredményezi, hogy a korpá drága korpát méterezésünként jár meg, mihez még a rendkívül fűvirdy is járul. Felvetem tehát, adhatson a gazda a korpá kötelese azt a malom drága zmiért ne lehessen egy oly kiút, mely nem jár vagononkénti 100 K.-t.

**Állami szőlőművelés Soproni vezetősege** 40 hold területet ajánlott egy modern kísérleti szőlőtelep céljára, amelyet elfogadta s így már a jövő évi munkát az építkezések.

**Svédország tejtermelése.** Még mindig amiatt hallható panasz, addig Svédország olyan szerencsés, már, hogy a termelt tej megfelelő gondot. A külföldi tejgazdasági hírek szerint ugyanis a tejtermelés múlt évhez viszonyítva tetemesen tavaly őszig alig tudta a nagy város tejtermeléseket, addig ezévi tejtermelés a városok tejszükségletének, tel tetemes mennyiség marad meg Államoktól tejtermeléseiből tekintélyes tére.

**A borbehozatali szabályozása** német földművelésügyi miniszterium letartottak, amelyen többek között a borbehozatali kontingálásnak kérdéses átállítását a kontingálás formában történnék, hogy nem a pénzügyi állapítanak meg az november és december hónapokban az 50 millió márkát nem haladhatja a borkereskedelemnek, 10-10 millió illetve a szesziparnak jutna. A kormány életbeléptetése ellen szakkörök merülnek fel.

**Gépbemutató.** A pannónhalmi mezőgazdasági szeszgyárban október 15-én a kiküldötteknek bemutatták azt az új mából és kukoricaszárból alkotott a Hoberr-Schranz gépgyár készítette Jugoszlavia termése. A szerb mány hivatalos jelentése szerint a letén 12 millió q buza, 10 millió kukorica termett.

**Élég gyümölcsfaoltvány van.** merült aggodalmak, hogy gyümölcsfaoltvány, elosztottak tekinthető tulajdonosoknak aránylag elegendő kezéskre, sőt az egyik legutóbb engedélyt.

**DÁNIEL MAGKERESKEDŐ BUDAPEST**  
VII., Baross-tér 22. Rottenbiller-  
Telefon: József 16-48. Sürgönycím: 16-48.

**MAGYAR AGRÁR- ÉS JÁRADÉKBANK R.-T.**  
**VETŐMAGOSZTÁLYA VESZ** legmagasabb napi áron mindennemű gazdasági vetőmagot.  
BUDAPEST, V. kerület, Nádor-utca 16. szám.  
Sürgönycím: AGRÁR BUDAPEST. TELEFON: 72-01. Mintázott ajánlatok kéretnek.

„Aruforgalmi R-T.", „Budapest Székesfehérvárosi Községi Élelmiszerárúszító Üzeme", „Magyar Élelmiszerárúszító és Árukereskedelmi R-T.", „Magyar Vadkiviteli Vállalat" és „Tojaskereskedelmi R-T." közösségéből áll. Az egyesülés közvetlen a gazdától vásárol s így összekötőkapcsot önjai képezni a falu és város között és így kezezni fog legelőnyösebben megvenni a szükséges élelmiszereket. Az Élelmiszer Felhozatali Egyesülés a hűtőház telepén működik s így romlandó élelmiszereket is nagyobb mennyiségben tud megőrizni a fogyasztó közönség részére. (Címe: Budapest, IX., Tóth Kálmán-ú. 8-10.)

**Miért drága a korpá?** Lapunk egyik földművelő olvasójának alábbi figyelmeztető sorai érdekesen világítják meg, hogy mily tényezők fokozzák nagy mértékben a mezőgazdasági termelés költségeit: „A központokról sok szó esett és mindaddig, míg a teljesen felszabadítandó kereskedelmi forgalom azokat félre nem tolja, káros hatásukat a közgazdaság érezni fogja. Ma csak egy, a mezőgazdasági érdekeket erősen érintő központról akarok szólni és ez a Korpaközpont, mely 5% jutalékot szed, amidőn minden vagon korpá után 1000 K.-t kap egyszerű kiutalási ténykedéséért. Lássuk csak, hogy mennyire megdrágul a korpá, míg a tehénészet színhelyére ér: Zsákbiztosíték fejében 70 K. teendő le akkor, amidőn 35 K.-ért jobb minőségű zsák vásárolható, mint a malom által a korpához adott zsák. Az egy ut által esetleg alkalmazhatná vált zsák a gőzmalom által kislejtetett és 70 K. áralapon fizetendő kopási díj egy utért — rögtöni visszaküldés esetén is — 3 K. darabonként, ami métermázsanként 6 K.-val drágítja a korpát, bár a zsákokért használati díjat is szednek, amely legalább minimum 2 K.-ra rug métermázsanként. Mindez azt eredményezi, hogy a már amúgy is túl drága korpát métermázsanként 17 K.-val drágítják meg, mihez még a rendkívül magas vasúti invardíj is járul. Felvetem tehát a kérdést, miért ne adhasson a gazda a korpához zsákokat és miért köteles azt a malom drága zsákjaiban átvenni, miért ne lehessen egy oly kiutalási módot találni, mely nem jár vagononkénti 1000 K. jutalékkal?"

Alamti szőlőminta-telep Sopronban. Sopron város rezerve 40 hold területtel ajánlott fel a Kormányt egy modern kísérleti szőlőtelep céljaira. A kormány az ajánlatot elfogadta s így már a jövő tavasszal megkezdődnek az építkezések.

**Svédország tejtermelése.** Míg a legtöbb országban még mindig amint hallható panasz, hogy kevés a tej, addig Svédország olyan szerencsés viszonyok között van már, hogy a termelt tej megfelelő értékesítése okoz gondot. A külföldi tejgazdasági szaklapokban olvasható hírek szerint ugyanis a tejtermelés Svédországban a múlt évhez viszonyítva tetemesen megnövekedett s amíg tavaly őszig alig tudta a nagy városokat ellátni tejjel és tejtermékekkel, addig ezévi tejtermelése oly bőséges, hogy a városok tejszükségletének teljes ellátása mellett, tetemes mennyiség marad még állati takarmányozásra is. Középvált tejtermékeiből tekintélyes mennyiség jut kivitelre.

**A borbehozatal szabályozása Németországban.** A német földművelésügyi miniszteriumban legutóbb értekezést tartottak, amelyen többek között a külföldi borbehozatal kontingálásának kérdésével foglalkoztak. Értesülésünk szerint a kontingentálás három hónapra olyan formában történik, hogy nem mennyiségben, hanem pénzértékben állapítanak meg azt. E szerint október, november és december hónapokban a borbehozatal értéke az 50 millió márkát nem haladhatja túl, amiből 30 millió a borkereskedelemnek, 10-10 millió pedig a pezsgő-, illetve a szesziparnak jutna. A kontingentálásnak ilyen irányú életbe lépése ellen szakkörök részéről kifogások merülnek fel.

**Gépbemutató.** A pannonhalmi főpátság kismgyeri mezőgazdasági szeszgyárában október 19-én a hivatalos alküldötteknek bemutatták azt az gépet, amely csalamádéból és kukoricaszárból alkoholt állít elő. A gépet a Hoherr-Schranz gépgyár készítette.

**Jugoszlavia termése.** A szerb földművelésügyi kormány hivatalos jelentése szerint az idén az ország területén 12 millió q buza, 10 millió q zab és 30 millió q búzoriga termelt.

**Elég gyümölcsfaoltvány van.** Az utóbbi időben felmerült aggodalmak, hogy gyümölcsfaoltványokban hiány mutatkozik, eloszlofhatnak. A magán faiskolajajdonosoknak aránylag elegendő készlet áll rendelkezésükre, sőt az egyik legutóbb 10 vagon kivitelre kért engedélyt.

**Szántó- és szőlőföldárak.** Hódmezővásárhelyen egy öt holdas szántóért 45,000 koronát, Kecskeméten egy 1500 négyszögletes szőlőért 22,000 koronát, egy hét holdas szántóért 400,000 koronát, vagyis egy holdért 57,000 koronát fizettek.

Olvasóink szives figyelmébe ajánljuk a lapunk mai számához csatolt *Hegedűs és Rubinek* bank- és tőzsdébizományi üzlet, Budapest, IV., Piarista-utca 2., körlevelét.

A 38 év óta fennálló *Fischer J.* cég Budapest, Nádor-u. 31/33. *Zsák- és ponyvagyára.* Ponyvaöccsönzője, a legjobban ajánlható.

**Mezőgazdasági szeszgyárat,** lehetőleg 500-1000 hold földdel, keresek vételre vagy bérbe. *Homes Kalmán, Budapest, VI., Nagymező-utca 22. szám.* 9254

**Pénzügyi hírek.**

A Neuschloss-fele Nasic Tanningyár és Gőzfűrészfűrész Részvénytársaság a minap tartotta évi rendes közgyűlést. A közgyűlés az 1917/18. és 1918/19. évek nyereségéből az értékesítkenési alapnak 6.000.000 koronával való dotálása és az alapszabályzerű levonások után az 1917/18. üzletévre 65 koronát és az 1918/19. üzletévre 75 korona osztalékot állapított meg. A közgyűlést követő igazgatósági gyűlés, Hódos Béla dr.-t igazgatónak, Vadász Ernőt cégvezetőnek nevezte ki.

**NYILTÉR.**

E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

**Vadászcipők**

készen, valamint méret szerint nagy választékban **GERŐ ADOLF FIA** cégénél, **BUDAPEST, IV. KOSSUTH-LAJOS-UTCA 4.** 9288

**PATKÁNY-EGERIRTÓ**  
BAKTERIUM  
"PATIN"  
PROSPEKTUS INGYEN.  
"PATIN" LABORATORIUM  
BUDAPEST, ROTTENBILLER-Ú. 30.

**VASUTAT,**

szabványos és keskeny nyomtávut, közhasználatra és magánüzemre **financiroz, tervez, épít, üzemben tart,** vasúti anyagokat, kocsikat, mozdonyokat és alkatrészeket szállít a 7823

**Magyar Gazdasági és Kisvasúti Részvénytársaság**  
Budapest, V., Mörleg-utca 3.

**Földbérletek.** Aszód közelében 600 hold, felszerelés 2 1/2 millióval átadó aszonnalra. Ceglédi vonalon, Budapesthez közel 700 hold, felszerelés nélkül, tejjgazdaságra berendezve. 1921. októberre vaczi vonalon 500 holdas bérlet, patak egy 150 holdas bérlet, épületekkel, vasút mellett. „Pátia” adásvételi irada. Budapest, VII., Abonyi-utca 19. villa. Orthon este 8 óráig 4-7 óráig. Vidékről 5 korona választási díj. 9403

Jóminőségű 9404  
**fehér és zöld vesszőt**  
vagontelekben megvételre keresek.  
**Kosárpári üzem, Budapest, I., Mészáros-utca 12.**

**MAGYAR KÜLKERESKEDELEM**

című kereskedelempolitikai lapot olvasnia kell, mert a magyar társadalom fontos érdeke, hogy a gazdasági életet megismerje és praktikus irányban orientálódjék. Előfizetése: egy évre 200 korona; félévre 100 korona. Kiadóhivatala: Budapest, IV., Vármház-kört 16. sz.

**Magyar Mezőgazdák Állattértékesítő Részvénytársasága Budapest, V., Alkotmány-utca 29.**

TELEFON: 107-84, 73-86. Sürgönycim: „MEGALÉR” BUDAPEST

!Gazdatársadalmi intézmény!

Foglalkozik:

szarvasmarha, sertés, juh, ló, továbbá öltött áru adás-vételével és bizományi értékesítésével.

**ÁLLATSZÁLLITMÁNYOK CIMZENDŐK:**

Szarvasmarha, borjú és juhoknál: BUDAPEST—FERENCVÁROS—MARHAVÁSÁRTER.

Sortésoknál: BUDAPEST—FERENCVÁROS—SERTÉSVÁSÁR. 9376

**HUSSZÁLLITMÁNYOK ÉS ÖLTÖTT ÁRU:** BUDAPEST—KÖZPONTI-VÁSÁRCSARNOK.

Meghívásra szakértőnket a helyszínre kiküldjük!

**PALINKAFŐZŐÜSTÖK,** tekvafőző- és mosóüstök, vörösrézből, továbbá szőlőzúzó és sajtoló, és daráló, repavágók, szeszkavágók, szeszboronák, ekék, kovacsolt ekével és kovacsoltatós hátútt asztalokéssal. Legjobb minőségű rezetű, rafia rakláról azonnal kapható. 9135 Szonágh Pál rez- és szeszmagyár, Budapest, IX., Utó-ut 19.

**ERDÉLYI MÁRKÁK GŐZ- ÉS MOTOREKE ALKATRÉSZ GYÁRA**  
TELEFON: Budapest, VI., Lehel-utca 10. Sürgönycim: GÖZEKE 28-23.  
**ELVÁLLALJA** GŐZ- ÉS MOTOROS SZÁNTÓGÉPEK, valamint bármely rendszerű BILLENŐ EKÉK, KULTIVÁTOROK, GŐZBORONÁK stb. SZAKSZERŰ JAVÍTÁSÁT, ugyszintén az összes KAZÁNJVÁJTÁSI MUNKÁLATOKAT. 9332/a

**Zsák-, ponyva-, zsineg- és kötélgyár**  
beszereshető **LÁSZLÓ GYULA** cégénél Budapest, V., Nádor-utca 20. 9030 Telefon: 160-82.

**Rohitschi köszörűkő** alumínium, ólom, ólom- kapható: **ORBÁN IGNÁC és TÁRSASÁG**, Szentgotthárd, Sürgönycim: ORBÁN, 9895

**MOST JELENT MEG:** **ÁLLATTERTÉSZÜNK FEJLŐDÉSÉNEK FŐ FELTÉTELE** — Jarsalatok takarmánytermelésünk javítására. — **Irta: KONKOLY THEGE SÁNDOR dr.** — Ára örömlentes küldéssel 45 ko oná. — „Pátia” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Utó-ut 25. szám.

**DÁNIEL MAGKERESKEDÉS, BUDAPEST,**  
VII., Baross-tér 22. Rottenbilller-utca 1. sz.  
Telefon: József 16-48. Sürgönycim: „Dánielmag.”

**A J Á N L:**  
gazdasági, konyhakerti és virágmagvakat szavatolt fajazonossággal és csiraképességgel, méhészeti és konyhakertészeti eszközöket.

**V E S Z:**  
babot, borsót, lencsét, mákot, büköny- és hereféléket csakis termelőktől.

## KERESKEDELEM, TŐZSDE.

## Gabona.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése.)

Buza-, rozs- és kétszeres terményekben üzlet nem köthető, miután az új termésrendelet értelmében ezen gabonafélék zár alá vétettek.

Takarmányárpaiban az üzlet irányzata kissé szilárdult, 770—800 koronát fizettek minőség szerint 100 kg.-ként ab feladó vasutállomás.

Szárpában nem fordultak elő üzletkötések. Zabban az irányzat szintén szilárd, 860—880 koronát fizettek 100 kg.-ként, ab feladó vasutállomás.

Repcében az üzlet irányzata kissé szilárdult, üzletkötések csak elvétve fordultak elő és 2600—2700 koronát fizettek egészséges áruért, 110 kg.-ként ab feladó vasutállomás.

Kölesben az üzlet irányzata szilárdult, 700—800 koronát fizettek jó áruért 100 kg.-ként ab feladó vasutállomás.

## Vetőmagvak.

(Magyar Mezőgazdák Szövetkezete magosztályának jelentése.)

Külföldi jelentések szerint löheretmagban Francia- és Olaszországnak jó termése van, úgy hogy ezen körülmény az itteni áralakulást befolyásolhatja. Hazánkban a cséplés most van folyamatban s ezidőszent kinalat még alig fordul elő. Lucernamagban néhány tétel már elhelyezést nyert 11,000—12,000 K.-ért. Mák, ősziborsó és szöszbüköny irányzata kellemes mederben folyik. Lenmag könnyen elhelyezhető. Irányzata tartott.

Árak nyersáruért 100 kg.-ként:

Mák	4200—4300 K.
Ősziborsó	1450—1600
Szöszbüköny	2500—3000
Lenmag	3200—3400

## Takarmány.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete takarmányosztályának jelentése.)

Széna- és szalmában az üzlet irányzata nem változott, nagyobb üzletkötések nem fordultak elő. A budapesti piacon métermázsánként fizettek:

Prima szénáért	230—250—	koronát
Bükköny-muharért	260—280—	
Szalmáért	120—140—	
Zsupszalmáért	140—160—	
Takarmányszalmáért (tavaszi szalmáért)	130—160—	

## Szarvasmarha.

(Magyar Mezőgazdák Állattértekítő Részvénytársasága jelentése.)

A hétfői pótvásáron a felhajtás 730 darab volt. Ezen mennyiség az utóbbi idők szükségletét meghaladta és így az árak különösen a közép és silány minőségeknél 2—3 K.-val estek. A csütörtöki fővásárra 603 drb lett felhajtva, mely mennyiség néhány darab kivételével vevőre talált. Az irányzat élénkebb volt és a hétfői árvesztésig a maga teljességében megfordult. A vidéki vásárokról beérkezett jelentések változatlan tartott irányzatról számolnak be. Fátal dunántúli vörös tarka igás ökrök 53—56, 14 éves finók és üszök 46—48 K. között köttetnek.

## Budapesti vágómarhavásár.

1920. október 21.

Felhajtás összesen 607 darab nagy vágómarha, heveszetesen: 206 darab magyar és tarka ökör, 257 darab magyar és tarka tehén, 123 drb magyar bika, 21 drb magyar bivaly és — drb rugott borjú.

Minőség szerint: 1 darab elsőrendű hírt bika, 11 darab középminőségű bika, 11 darab alárendelt minőségű bika; 18 drb elsőrendű hírt ökör, 162 drb középminőségű ökör és 39 drb alárendelt minőségű ökör; — drb elsőrendű hírt tehén, 231 középminőségű tehén, 34 drb alárendelt minőségű tehén.

Változatlan irányzat mellett prima áru némely esetben

1—2 K.-val javult, közepes és gyengébb minőségek nem változtak. Legianyabb vételkezdő bikáknál mutatkozott. Eladatlanul visszamaradt 56 drb.

Következő árakat jegyezték, kilogrammonként: elsőszilyban

Bika jobbmínőségű	44—50 K.
silányabb	31—43
Ökör jobbmínőségű	54—63
közép	38—53
alárendelt minőségű	29—37
Tehén	28—36
Bivaly	32—50
Növendék	34—46
Kicsontozni való	20—27

## Sertés.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertésbizalmi osztályának jelentése.)

A ferencvárosi vásáron a hét elején csak néhány darab sertés került felhajtásra. A hét közepén a napi kínálat 300—500 drb között váltakozott. Fizettek minőség szerint 108—114, kivételesen 116 koronát elsőszilyban kg.-ként. Az irányzat rendkívül élénk. Szalonna ára 148 K., zsír ára 160 K. Soványserítés irányzata szilárd. Szállításra alkalmas szedett paraszt tételékért 85—95, urasági falkás süldőkért 105—115 koronát fizetnek elsőszilyban kilogrammonként.

## Borjú és juh.

A budapesti szarvasmarhavásárra a felhajtás október 15-én 37 drb, október 19-én pedig 70 drb borjú volt, melyek 62—72 K. között cseréltek gazdát. Juhból felhajtás okt. 18-án 434 drb volt.

## Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1920. október 21.

Eladott:	Árak:	(drb-ként, kor.)
Jobb minőségű hátsó és csikó	54 drb	4600—25000
Könnyű kocsi (jukker)	55	4000—60000
Nehéz kocsi (hírt)	—	—
Igás kocsi (nehéz nyugati fajta)	91	25000—75000
Igás kocsi, (könnyű)	104	14000—35000
Alárendelt minőségű	126	5500—16000
Párgó	42	2000—7000
Parasztlóvak	—	—
Összesen	472 drb.	—
Eladatlan maradt	661 drb.	—
Felhajtatott	1133 drb.	—
Irányzat: élénk. Székesfehérvári vágóra vásároltatott 34 darab. Vidéki vágóra vásároltatott 14 darab.	—	—

## Bőr és faggyu.

A nyers bőrárak a külföldi nagy készlethiány miatt újból további 6—10 K.-val emelkedtek, ellenben a borjubőr ára változatlan maradt, bár a külföldön a borjubőr árának emelkedése nagyobb. A budapesti vágóhídon fizettek legutóbb marhabőrért 120—122 K.-t, borjubőrért 160—170 K.-t. A faggyu ára változatlan. Legutóbb fizettek érte a vágóhídon 10—80 K.-t.

## Bor.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete borértékesítő osztályának jelentése.)

A bortüzletben a szilárdság tartós, azonban a múlt heti árak nem emelkedtek tovább. A termelők lassan megelégszenek a kialakult árakkal és kezdik borikat jobban áruba bocsátani. Az árak jelenleg kis tételekben 22—25 korona között váltakoznak, a nagy tételeket minőség szerint 25—30 koronáig adják.

## A szesz- és szeszszitalüzlet.

Élénk vételkezdő, gyér kínálatok folytán a szeszüzletben szilárd irányzat uralkodott és az árak ismét emelkedtek. Elkelt finomított szesz nagyban, helyben, 165 K.-ig, kicsinyben 167 K.-ig azonali és későbbi szállításra. Kontingens nyersszeszért ab termelőállomás 94—95 koronát fizettek. Gyümölcspálinkáért nagy kereslet mellett igen szilárd irányzat uralkodik és az árak tovább emelkedtek. Elkelt törköly 190—200 K.-ig, seprópálinka 200—205 K.-ig, szilvórium 210—225 K.-ig, 10,000 literfokonként helyben.



**SZÉLMOTOROK,**  
vizvezeték,  
csatornázás,  
szivattyúk stb.  
**KNUTH K.**  
mérnök és gyáros  
Budapest, VII., Garay-u. 10.

**Elsőrendű édes SZÉNAT**  
szarvasmarha-  
minden mennyiségben lazán és préselve szállíthatók.  
**POLLÁK M. EMIL, Nagykanizsa.**  
Telefon: 195 és 131. 9311 Táviratcim: Termény.

**Eladó és bérbeadó**  
kisebb-nagyobb  
**birtokekat ajánlok és keresek.**  
Birtokeveleket, béreleteket finanszírozok. Tőzsei megbízásokat pontosan, legelőnyösebben fogantatottok.  
**Schwarz Gusztáv banküzlete**  
Budapest, V., Gizella tér 6. 9308

**Eladó 600 drb 3 hónapos uradalmi mangalica malac.**  
Bővebbet: Alsóhegyi gazdaság, posta és állomás: Adonypusztaszabolcs. Ugyanitt bonyhádi szimmentáli tenyészbikák kaphatók. 9317

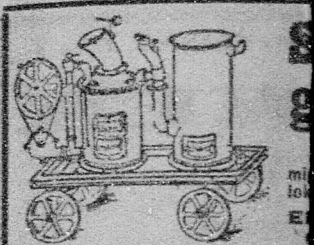
**300-500 k. h. közötti birtokekat keresek megvételre.**  
Ügynököt díjazok. Megkereséseket „jó birtoke 9365” jelgélén a kiadóhivatalba. 9365

**Földbirtokekat** különféle nagyságban ajánlok megvételre. Birtokeveleket, parcellázásokat és finanszírozásokat vállalok. Tőzsei megbízásokat pontosan eszközölök.  
**Strasser Emil banküzlete,**  
Budapest, V., Lipót-körút 26. Telefon: 37—35. 9371

**Felozló gazdaságok figyelmébe!**  
Elfogadok ingyen tartásra használható járműveket, rőt, igáslovat. Növendékmarhat részestartásra. Ajánlatok Botha Sándor főintéző, Pötölköpuszta, posta Bodakajtor-Felsőszentiván, Fejér megye küldendők. 9374

**Kötőfeklánc és zabla**  
maximális áron jóval alul kapható  
**Hajós és Rákos** vasárnapgyereskedésében,  
Budapest, V., Wahrman-utca 6—8. szám.  
Ugyanott különféle más láncok, patkók, patkoszögek, szerszámvas, ekevas, fűrészek és minden egyéb vasáru legjótányosabban kapható. 9361

## ZSÁK



Kártya felvilágosítást.  
**Farkas**  
motorok és mezőgazdasági  
Budapest, VI., Vilmo

## GÖZE

**Cséplési**  
ajánljuk la minőségű cser  
gépszijainka  
Kriser és Márton  
Budapest, V., Kál

Szimmer  
eladók

**Érett szemé**  
A székesfehérvári pesti  
nősen szőlők, de szőlők t  
tárgya 100 q-ás vagonoké  
és Pestszentlőrinc-Kavicsbár  
vontatási költség is benn fo  
Vételár a megrendeléssel  
hivatalánál (Budapest, VIII.,  
kért d. e. 9—12 órák közö  
A megrendelőveleket a  
érdeklődni lehet József 59—  
egyreszt a köztisztasági hiva  
A szemétkomposztgyára  
a II. kivételes díjszabás husz

**FOKOZZUK**  
Telefon:  
97—62  
**„IRUS-M**  
Specialitásként szá  
**„IRUS” DARAL**  
az összes gazdasági ma  
Bárki által kezelhető, k  
**Különleges DARAL**  
kivitel!  
Speciális GAZDA  
részére tekin  
Mégrendelt referenciák.  
Képes árjegyz

**GAZDASÁGI BESZERZŐ**  
**BIBÓ K**  
BUDAPEST, V., SZABADSÁG-TÉ  
Fidék: ENYING, SZILAS

**MOTOR-ÉS GÉPGYÁR**  
**MARTOS ÉS HERZ**  
Budapest, VII., Erzsébet-királyné-ut 87. szám.

Gyártunk: **SZIVÓGÁZMOTOROKAT ÉS**  
**SZIVÓGÁZLOKOMOBILOKAT**  
9282  
Generátorjaink faszénnel, avagy Kukoricacsutkából égetett szénnel is tüzelhetők.  
Motorok átalakítását szivógázüzemre, gépek szakszerű javítását vállaljuk.

# ZSÁKOK, PONYVÁK kölcsön és eladás. Szőlőhálózó fonalak. **NAGEL ADOLF** szák- és ponyvaszár és köcsönintézet Budapest, V., Arany-János-u. 19. Fiókok: FÜMPE, ZAGREB, TRIEST, WIEN Telefon: 35-92, 80-92, 104-10, 164-00, 87-79. Sürgönycim: NAGEL.



**Szivógáz-generátor**  
faszéntüzelésre  
minden benzínmotorhoz, stabil vagy lokomobil, azonnal alkalmazható!  
Elsőrangú kivitel!  
Óriási megtakarítás!  
Legelőcsőbb üzem!

Kérjen felvilágosítást.  
**Farkas J. és Tsa**  
motorok és mezőgazdasági gépek raktára 9908  
Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 61/T.

**Bérlevelek**  
darabonként..... K --30

**Szegődségi főkönyvek**  
25 cseléd részére ..... K 16--  
50 cseléd részére ..... K 25--  
100 cseléd részére ..... K 40--

600% felárral.

Beszerezhetők a "Patria" nyomda r.-t. nyomtatvány-kezelői osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

**Heucke gőzekekészlet**  
**16 HP.** 8097

1917. évből, teljesen hibátlan, azonnal futányos áron **eladó.** Alkalmi vétel.

**Székely és Székely**  
Budapest, VI., Liszt-Ferenc-tér 8. Telefon 96-60.

**GŐZEKE** részleteket mindenféle gyártmányú gőzekekhez készít és szállít precíz kivitelben acélfogaskerekeket, fémcsapágyakat, tűzszekrényeket, ckevasakat stb. **SODRONYKÖTELEKEK** Eladó: 5-ös „KEMNA” eke aitalajtorával. 9103

**SZILÁGYI és DISKANT** gépgyára, Miskolcon.

**Cséplési idényre**  
ajánljuk la minőségű **csér- és chromcsérezési gépszijainkat, olajat, gépszirt**  
Kriser és Mártony, műszaki kereskedők, Budapest, V., Kálmán-u. 26. 8962

**Eladó** 2 darab négyéves, világospej-, sötétpaj, hosszú-farkú, 150 cm. magas **angol-arabs jukker kocsió,**  
kancók, teljesen hibátlanok, behajtottak, feltűnően szépek. Fogatversenyen ki lettek tűntetve. Ugyancsak itt eladó 3 db **marokkói aratógép.** Két nyáron voltak hasznátva. D. H. Wood-, Johston-, Hofner-gyártmányok. Cim a kiadóhivatalban „9885” slatt. 9386

**Mákot, babot, lenesét, borsót, kölest veszek.**  
Ratzka Agoston, Budapest, V., Lipót-körut 17. Telefon: 65-02 Interurban. 9078 Sürgönycim: Ratzgon.

**Szimmenthali tenyészvikák**  
**eladók** gróf Esterházy Miklós Móric uradalma-ban, Csákvár, vasutállomás Bicske. 9258

**Érett szemétkomposzt-trágya eladó.**  
A székesfőváros pestszentlőrinci szemetelepen igen nagymennyiségű, különösen szőlők, de szántók trágyázására is alkalmas 4 éves érett komposzt-szemétkomposzt-trágya 100 q-ás vagononként 500 (ötszáz) koronaért eladó. Ezen árban a felrakás és Pestszentlőrinc-Kavicsbánya, vagy Soroksár, vagy Soroksárpéteri állomásra való vontatási költség is benn foglaltatik. Megrendelésre a szállítás azonnal eszközöltetik. Vételár a megrendeléssel egyidejűleg befizetendő a székesfőváros köztisztasági hivatalánál (Budapest, VIII., Kun-utca 8. sz.) postán vagy közvetlenül hétköznaponként d. e. 9-12 órák között.  
A megrendelőlevelek a fővárosi köztisztasági hivatalhoz intézendők. Telefonon érdeklődni lehet József 59-80, József 59-81 és József 6-82 telefonszámok alatt egyrészt a köztisztasági hivatalnál, másrészt a szemétszállító és feldolgozó üzemenél. A szemétkomposzttrágyára bármely Máv állomásról 150 kilométerig bezárólag a II. kivételes díjszabás husz százalékkal mérsékelt díjtételei vannak érvényben. 9378

**FOKOZZUK GAZDASÁGAINK JÖVEDELMÉT!**

.....  
Telefon: 97-02 **„IRUS-MŰVEK”** MAGY. KÖZPONTI MŰSZAKI IRODA Budapest, VI., Pogániczky-U. 21. Sürgönycim: IRUSMŰVEK.  
.....

Specialitásként szállít azonnal: **LEGJOBBAN BEVÁLT SZAB. „IRUS” DARÁLÓKAT és MALOMBERENDEZÉSEKET**  
az összes gazdasági magvak, szálás és rostos termények feldolgozására. Bárki által kezelhető, kevés helyszükséglet, bármely épületben felállítható.  
**Különleges DARÁL, ŐRÖL, CSIRÁTLANÍT, HÁNTOL.** kivitel:  
Speciális gépeink részére **GAZDASÁGOK, KÖZSÉGEK, SZÖVETKEZETEK** stb. **tekintélyes jövedelmet biztosítanak.**  
Nagrendű referenciák. Legmesszebbmenő jótállás.  
Képes árjegyzék, költségvetés ingyen és bérmentve. 9314

**Vetőmagcsávázó. KLOROL**  
(Szabadalomra bejelentve. — Név törv. védve.)

Megvédi a gabonát az üszög ellen.  
Nem mérges. Nem bántja a mag csiráját.  
Agyoncsávázás lehetetlen.  
Olcsóbb minden más csávázószerénél.

**A m. kir. földművelésügyi miniszter által körrendelet útján ajánlva.**  
Egy doboz ára **20** korona.  
(Elegendő 100 liter vízre.)

Beszerezhető a M. Kir. Növényélet- és Kórtani Állomás útján, Budapest, II., Debrői-ut 17. szám, vagy **CHINOIN** gyógyszer- és vegyészeti termékek gyára r.-l. (Dr. Kereszty és Dr. Wolf) Ujpest, Tó-utca 5. 9335

**GAZDASÁGI BESZERZŐ ÉS ÉRTEKESÍTŐ VÁLLALAT**  
**BIBÓ KÁLMÁN**  
BUDAPEST, V., SZABADSÁG-TÉR 14. TELEFON: 107-23, 131-60.  
Fiókok: ENYING, SZILASBALHÁS, DEVECSER.

Szállítok mindenféle **gazdasági eszközt és anyagot.**  
Termékek, mindenféle magvak, takarmány és élő-állatok vétele és eladása. 9276

# LÓTARTÓK! Min- den- féle lószerszámot Kolhányi Testvérek szőlőgyártók és nyergesek Budapest, IX., Viala-utca 48. (Orbánudás, templom mögött)

**Minden- féle gyógyfüveket,**  
u. m. maszlagelevél, beléndék, hársfa, bodzavirág stb., azon- kívül mindennemű **olajmagvakat**, mustár-, len- és coriandermagot bármily nagy mennyiségben megveszek. Ajánlatokat minta és ármezsejellel kérek. Steiner Mór gyógynövénykiviteli nagykereskedő, Budapest, Király-u. 26. Telefon 64-83. 9401

**Gőzgépeket, motorokat 40-1200 lóerőig,**  
teljes malomberendezéseket szállít:  
**MEZŐGAZDASÁGI IPARI VÁLLALAT**  
Budapest, VIII., József-körút 49. sz. 9305

A volt Leipzig-**féle, Bodor-u. 1-5, 7, 9, II. szám alatti**  
**TELKEK**  
felépítményekkel együtt, akár egy tömbben, akár külön-külön **berbeadó**. Reflektánsok a föld- lattaikkal jelentkezhetnek Budapest, Nagy-János-u. II. szám alatt, Leipzig-**irodában.** 9404

## GYAPJUZSÁKOK jutából és féljutából a legolcsóbban kaphatók: FALUDI ÉS ELEK-nél BUDAPEST, V., Nagykorona-utca 22.

**Tenyészbikák**  
tisztavértű szimmenthál, importált anyag, ivadéka **eladó** néhai Graeff Andor ur **Két- utközi uradalmaiban.** Posta, távirat, vasut- állomás: Kétköz, Heves megye. 9396

**Teletetésre 100 drb gulyamarhát vállal**  
gróf Hoyos Miksa németiadi uradalma, Németiád. 9388

**KERESEK 50-100 holdas tanyabirtokot**  
berbe vagy magyartele. Sürgős ajánlatok! Kér Endrédy Károly bérlet, Budapest, Gellért- hegy-utca 41. 9352

## Használt és új **ZSÁKOK, PONYVÁK, ZSINEGEK** FLEINER JENŐ és Tsa száknagykereskedők, BUDAPEST, V., Perczel-Mór-u. 4. TELEFON: 114-78

**Pavek József** szij- és nyereggyártó **Győr.**  
Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen! 9349

**Hintógummi,**  
angol, párisi gummikocsiszőnyeg és gummitápatavódók, gépolajak, kocsikenőcs, kovács-vasárúk, kocsisok részére esőköpeny, valamint hintó-esponyvak kaphatók. **Bruck, Budapest, VIII., Mária-Terézia tér 13.** 9402

**Kétgéprendszerű gőzekkel bérszántást vállal**  
Hajdu László gépészmérnök, Budapest, VII., Damjanich-utca 12. 9271

**Meghívó a Magyar Mezőgazdák Állat- értékesítő Részvénytársasága** 1920. évi október hó 30-án d. e. II órákor, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeti tanácskörtérben (Budapest, V., Alkotmány-utca 29., II.) megtartandó. 9391

**rendkívüli közgyűlésére.**  
A tanácskozási tárgyalás:  
1. Az alapszabályok 5., 38. és 39. §-ának módosítása.  
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság kiegészítése.  
3. Nyugdíjnyújtási lehetősége, illetve belépés a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete tisztviselőinek és szolgáinak nyugdíj- intézetébe.  
Az igazgatóság:  
Jegyzet. A közgyűlésen minden részvénytulast saját nevére szóló minden darab letétoményezett részvénye, illetve ideig- lenes ellenmervénye után egy-egy szavazat illet meg. (Alap- szabály 19 §.) A részvényesek felhívtnak, hogy az alap- szabályok 19 §-a értelmében részvényüket, illetve ideiglenes ellenmervényüket, a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete pénztáránál letétbe tegyék.

Azonnali szállításra ajánlunk nagy mennyiségű  
**szénát**  
preseivel, ab vagon Nagykanizsa. Áru csak megte- kintés után adatik el. Áru vasut melletti raktárak- ban tárol, bármikor szállítható.  
**Bettlheim W. Sam. és Fiai, Nagykanizsa.**  
Sürgőnycim: Bettlheim Fiai. 9393

194.226/1920. számhoz.  
**Földhaszonbérleti hirdetés.**  
A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium közlése alatt levő és a magyar vallásalap tulajdonát képező: esztergom- vármegyeyel Leányvár és Csolnok községek határában fekvő 318 kat. hold 342 négyzetméter területű mezőgazda- sági birtoknak 1920. évi november hó 15-én 1922. évi október hó 1-ig terjedő 22 évre leendő haszonbérke- zésére iránt a minisztérium XII/b. ügyosztályában (V., Bathory- utca 12., III. em. 20.) 1920. évi november hó 6-án déli 12 órákor versenytárgyalás fog tartatni.  
A zárt ajánlatok nyilvános felbontásánál az érdekeltek jelen lehetnek.  
A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek 100 korona lefizetése ellenében a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium XII/b. ügyosztályában (V., Bathory-utca 12., III. em. 20. sz. alatti) szerezhetők be.  
Budapest, 1920. évi október havában.  
6398 A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium.

**Visszaküldöm pénztét,** ha a rendelt, garantáltan tiszta bőranyagból készült **munkásbakancs** barna tehénbőrből, erős bőrtalppal nem lenne olyan, amilyent Ön vár.  
Gazdaságok, szövetkezetek nagyban áron legolcsóbban közvetlenül nálam vásárolnak.  
**Mindenféle cipőárúkbán** készséggel szolgálunk mintaküldeménytel.  
**Ardó József** ezelőtt **Schönfeld** munkásbakancs-raktár 9301  
**BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-ut 43. sz.**



A legjobban bevált „**ÁSVÁNYI**”-féle szabadalmazott **tengeri-szártépgép** megszünteti a takarmányhiányt!!  
Azonnali szállításra kapható a **SCHLICK-NICHOLSON** gép-, waggon- és hajógyár r.-l.-nél, BUDAPEST, VI., Váci-ut 45-47. sz.  
TÁVIRATI CIM: SCHLICKNICHOLSON, BUDAPEST.  
Ugyanott állandóan raktáron van minden egyéb mezőgazdasági gép: 9304  
**gőzlokomobilok, cséplőgépek, vetőgépek, szalmakazalozók stb.**  
Felvilágosítások és ismertetések díjtalanul!

**Szivógázmotorok** 20 HP. teljesen új,  
15 HP. használt, gyárilag kijavi-  
30 HP. tott állapotban, modern gene-  
55 HP. rátorral, garancia mellett,  
azonnali szállításra olcsón kaphatók  
**FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-I.-nél**  
BUDAPEST, V., Váci-ut 80. szám. 9216

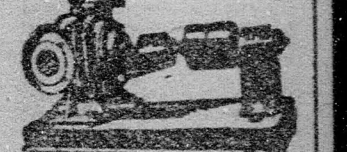
**Eladás**  
**Dr. LAMM ANTAL** megerőgépgyára és csomótalapa **KÖRMENT**  
A váll. egyrés az ép. növésű, 80-70 cm. magas **ákáccsemetéket, fenyő és lombfamagvakat.**  
Kivánságra ajánlattal szol- gálnak. 9399

**Minden gyümölcsstermélő** elvása el Eubha Győző, a kor- tározott ízű szőlő szőlőnek. Gyű- mölösszerkesztésük mükje és "Patria" című füzetét 15 korona borsóval ellenében szállítja a "Patria" r.-t. könyvszállya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

**Istj. HAASZ ADOLF** gépszijgyára Budapest, V., Csanády-u. 7. (Vissgrádi-u. 37.) Telefon: 28-05. AJÁNL. raktárról, elsőrendű szinbőrből készült **GÉPSZIJAKAT** valamint **kötő- és varrószijakat** és más egyéb technikai hárszakkokat. 9378

Új és használt **ZSAKOK és PONYVÁK** vetele és **KLEIN SÁNDOR** BUDAPEST, VI., Közvör- utca 8. Telefon 31-18. 9174

**CSILLAG GYULA** szivattyú- és gépgyára, Budapest, V., Tisza-u. 8. Telefon: 170-12.



**Uradalomak és gardák** ügyelmébe!  
Környező szivattyúk kony- hokortéssal locsolására, rén- gőzök mennyiségű víz szál- lítására. Tűzoltóságok, kth- lésű szivattyúk, gőzök, lajtosok és hővezény- tyúk speciális gyártása. 9277

**Házinyultenyésztőknek** nélkülözhetetlen!  
**Házinyultenyésztés és értékesítés**  
Irt: **Andrásovich Géza.** Bórmány 52 korona.

**A házinyul mint** használlat  
Irt: **L. Kovách Ödön.** Bórmány 15 korona.

"Patria" r.-t. könyvszállya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

**Vétel**  
Keresek Budapest eszmerő- ságában 15-20 hold- das berendezeit állattenyész- tésre alkalmas birtokot megfo- lós épületekkel és lakóházzal. Ajánlatokat "Törpebirtok 4402" című alatt a lap kiadóháza- lába kérek. 9402

**Eladás**

**Dr. LAMM ANTAL**  
szaporítógépre és csomótalpra

**KÖRMEK**  
Nálunk egyenes szép növései,  
60-70 cm. magas

**akáccsemetéket,  
fenyő és  
lombfamagvakat.**

Kivánságra ajánlattal szolgálnak. 9399

Minden gyümölcsstermélő  
vissza a Buchta Győző, a kertészeti intézet tanárának „Gyümölcsstermés” című munkája és „Körme” című füzetét. 15 korona. Beküldés ellenében szállítja a „Patria” r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

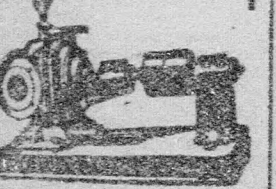
**I. J. HAASZ ADOLF**  
gépezigyára  
Budapest, V., Csanády-u. 7.  
(Vásárhíd-sz. 37.) Telefon: 28-05.

AJÁNLATOKRÓL, előrendelt színből készült

**GÉPSZIJAKAT**  
valamint  
kötő- és varrószijakat  
és más egyéb technikai  
hárakkakat. 9073

Új és használt **ZSAKOK**  
és **PONYVÁK**  
vételre és eladásra  
**KLEIN SÁNDOR**  
BUDAPEST, VI., Eötvös-  
utca 8. Telefon 31-18. 9174

**CSILLÁG GYULA**  
szivattyú- és gépgyára,  
Budapest, V., Tisza-u. 8.  
Telefon: 170-15.



**Uradaimok és gazdák  
figyelmébe!**  
Kétféle szivattyúkon köz-  
hírtől és közlekedéstől, ren-  
gőgő menynyelgő viz szel-  
lítésre. Tűzoltószerke, kü-  
lönféle szivattyúk, gőskék,  
lajtókocsi és lökőszivattyú-  
nyak speciális gyártás. 9277

Házinyultenyestőknek  
nékülözhetetlen!  
Házinyultenyestés  
és értékesítés  
Ira: Andrássovich Géza.  
Bérméltó, 83 korona.

A házinyul mint  
haszonállat  
Ira: L. Kovács Géza.  
Bérméltó 15 korona.

„PÁTRIA” r.-t. könyvosztálya,  
Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

**Vétel**

Keresek Budapest szomszé-  
dságában 15-20 hold-  
da borenözött állatnyos-  
lóra alkalmas birtokot megfe-  
löl épületekkel és lakóházzal.  
Ajánlatokat „Törpebirtok 4402”  
címmel a lap kiadóvata-  
lába kérek. 4402

3-6 HP. gőzszéplőkész-  
leteket és egyedül álló  
lokomobilekat vásárol Fehér  
Miklós Gépgyár részvénytársas-  
ág, Budapest, V., Váci-ut 80.  
4214

**Szikkás,** természetlen, 100 hold-  
da, esetleg több nagy  
keresőbb területet vasút men-  
tegyételeire keres Kugler  
M., Döbrecen, Csepő-u. 11. 4274

100-300 holdas birtokot ve-  
szek. Ajánlatok ár  
és leírásai; Krajsovich Nagy-  
kál. 4409

**Tejfőzőt,** lehetőleg 100-150  
literest, jókarban  
lovót keresünk. Részletes aján-  
latokat ármegjelöléssel Bérgaz-  
daság, Zámoly (Fejér m.) címre  
kértünk. 4130

**VESEK**

minden mennyiségben  
**szénát, szalmát,  
zabot, takarmány-  
rétet, babot, diót,  
mákot, lencsét és min-  
denféle magvakat.**  
Szász Albert, takar-  
mány- és terménykereskedő,  
Budapest, VIII., Mep-  
színház-utca 16. sz.  
Árajánlatot kérek. 9394

**Bérlet**

1150-1200 holdas prima bir-  
tok, Karag város  
határában, vasúthoz,  
közeli, bérbeadó. E15 és holl  
instrukció érvelő. Cím: Stern  
Dezso, Karag. 4298

Használt és új **ZSAKOK** kaphatók  
jutából  
**KOHN JAKAB** zsáknagykereskedőnél, **SZEBED,**  
Bocskay-utca 8. szám. TELEFON: 12-66, 12-75.  
Fióküzlet: WIEN. 9154

A gazdasági könyvvizetéshez szükséges összes  
nyomtatványok beszereshetők a „PÁTRIA” nyomda r.-t.  
nyomtatványkezelői osztályában, BUDA-  
PEST, IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek).

**Belga tenyészmének,  
berni bikák**  
kaphatók gróf Hoyos Miksa németladi ura-  
dalomban, Németladi. 9387

**VESZÜNK** legmagasabb napi  
áron eisrendű  
réti szénát, vetett takarmányt, lóbert, lucer-  
nát, baltacint, zabosbüköhönyt, muhart stb.

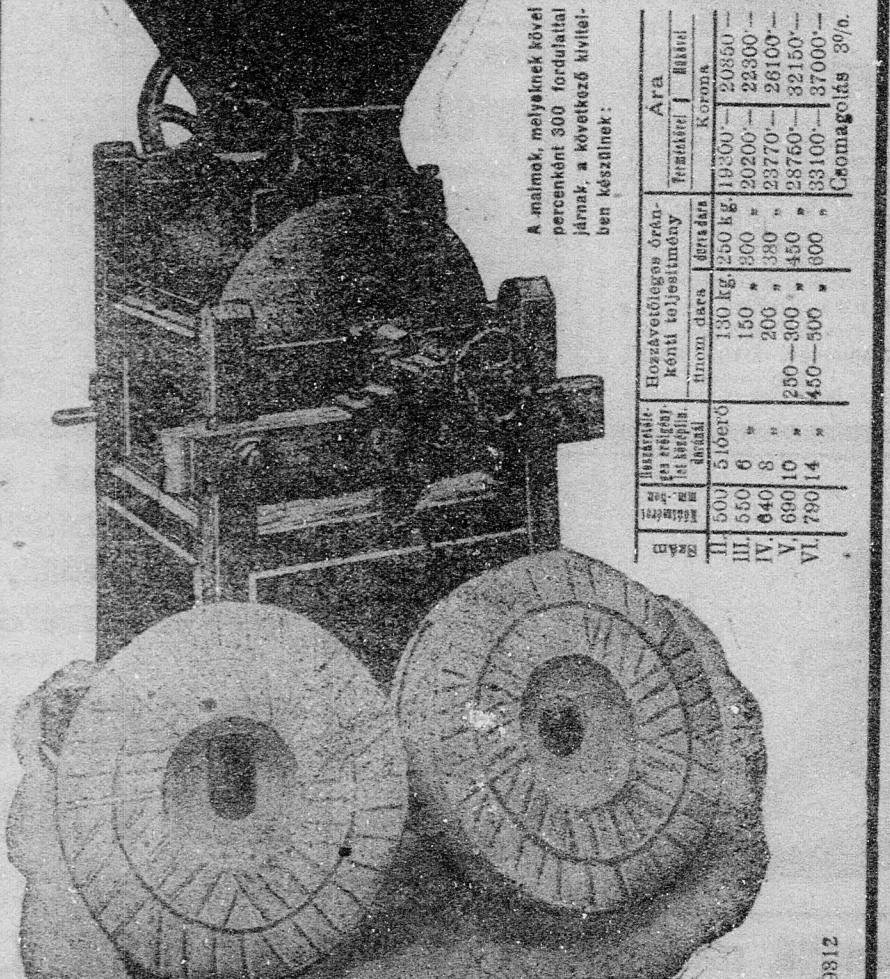
ab vagon berakó állomás. Nagyobb tételeknél  
préseket rendelkezésre bocsájunk.

**Bettlheim W. Sam. és Fiai, Nagykanizsa.**  
Sürgőnycim: Bettlheim Fiai. 9392

**Szakképzett intézőt,**

előrangú erőt, keresek mielőbbi belépésre 2000 holdas dunántúli birtokomra.  
Csakis 40 éven aluli nagyerejű és szervező erők kimerítő ajánlatát kérem, kik  
álíandó pozíciót óhajtanak. Spitzer Vilmos Diósi Uradalma, posta és távirat: Németladi. 9360

A gazdaközönség figyelmét felhívjuk a küszöbön álló **sertéshizlalási idény**  
alkalmából gyárunkban készülő szabadalm. **függetlenes kőrekl dolgozó**  
**kukoricadarálómalmokra.**



A malmok, melyeknek közel  
percenként 300 fordulata  
járnak, a következők kül-  
ben léteznek:

Ára	Magasság	Állomány	Állomány
Magasság	Állomány	Állomány	Állomány
130 kg	200 kg	20850	20850
150	300	20200	20200
200	380	23770	26100
250	300	23760	32150
450	500	33100	37000
Csomagolás 30%.			

**KANN és HELLER, Budapest, V., Vilmos-császár-ut 62. sz.**

**Ételmiszer felhozatali egyesülés**

köz- vetlen termelőktől  
**vásárol**



tojás, baromfi,  
vad, bab, borsó,  
lencse, mák, dió,  
méz, sertés, zsír  
és szalonnát  
**Ajánlatokat kér** 9296  
mennyiség, minőség és ár megjelölésével  
Sürgőnycim: **BUDAPEST, IX.,**  
„ÉFE” **Tóth-Kálmán-utca 8-10.** címre.  
Budapest Telefon interurban: József **25-02**  
vagy József **5-86**

**200-300 holdas  
bérletet keresünk**

közel a vasúthoz, lehetőleg sok és jó épülettel.  
Részletes ajánlatot „Középbirtok” jellegre  
Győri-Nagy hirdetőirodába, Buda-  
pest, VII., Kertész-utca 16. kérünk. 9397

**Segítség a szénhiányon  
a magasnyomású szélturbina.**

Helyettesítője a gőz, benzín-, nyersolajmotoroknak. Has-  
ználható vízszivattyúzásra, gazdasági gépek meghajtására,  
villamosáramfejlesztésre, őrlésre, cséplésre stb. — Szállítja:  
Hungár István malomépítő és gyárberendező vállalata  
Budapest, VI., Izabella-u. 84. 8798

**SZÁLLITUNK** teljes malomberendezéseket,  
hengerszek, siksza, Radiál-sza,  
daratisztító, gabonatisztító, hámozó,  
felvonó, kőjartok. Transzmissziók,  
csapágak, kerekek legolcsóbb napi árban.

Elvállalunk malomátalakítást és szerelést,  
mindennemű malom- és ipari gépek javítását,  
továbbá malom- és ipari gépek javítását.  
Gazdasági géposztályunk gazdasági gépeket,  
szállít mindennemű  
Hengerrovátkolást leggyarabban és legolcsóbban eszközöljük.

**PANNONIA Mezőgazdasági Gépgyár R.-T.**  
Budapest, V., Pozsonyi-ut 36. sz.

**CEMENTÁRUGYÁRI**

**GÉPEK és FORMÁK,**  
CEMENTCSERPÉGYÁRTÓGÉPEK,  
ÜRTÖMÖGYÁRTÓGÉPEK,  
TÉGLAGYÁRTÓBERENDEZÉSEK,  
CSATORNA-UTÁTERESZFORMÁK,  
KÖZÜZÖ- és SZORTIROZÓGÉPEK,  
PABLÓLAPSÁJTOLÓK, FESTÉKEK, BETONKEVERŐK

**Dr. GASPARY & Co. MARKRANSTAEDT**  
GÉPGYAR LEIPZIG MELLETT.

VEZÉRKÉPVISELET — MINTARAKTÁR:  
**BURGHARDT EMIL, BUDAPEST,**  
VII., RÓZSA-U. 36/a.  
262. sz. Árjegyzék. 9392/a Telefon: József 110-51.

Allási keresők

Gazd. alkalmazottak

Szölőkezelői vagy pincés... állást keresők... 4438

Főkeftés, nő, állást keres... 4435

Kertész állást keres... 4439

Önálló majorgazda... 4437

15 éves nő... 4440

Gépészkezelő... 4438

Uradaim... 4439

35 éves... 4440

Gépészkezelő... 4439

Gépészkezelő... 4439

Állatok

Megvételre... 4437

Eladó... 4439

Megvételre... 4431

Farkas... 4434

Eladó... 4434

9 db 5 és 6 hónapos... 4396

Eladásra... 4399

Eladó... 4399

Eladó... 4405

Emdeni... 4424

Nóniusz... 4425

Egy... 4458

Lyon... 4457

Muraközi csikók

1/2-1 éves... 4451

35 éves... 4440

Gépészkezelő... 4439

Gépészkezelő... 4439

Eladó... 4439

Megvételre... 4431

Farkas... 4434

Eladó... 4434



VESZ és ELAD

prima fehér, bastard és pirostarka jármosökröket,

továbbá mindenféle tenyész- és növendékjószágot,

sertést, juhot stb., a mindenkori napi árban

GYENESEY GÁBOR

törv. bej. termény-, állat- és élelmiszer-kereskedő

BUDAPEST, 9287

Károly-körút 3., fölemlet 2.

Telefon: József 110-11.

Sürgöycím: „Élet” 66.



Dukász és Fiai, Nagykanizsa.

Szállít: jármosökröket, üszöket és tinókat.

Sürgöycím: Dukász marha-kereskedő, Nagykanizsa.

Telefon: 345. 9291



Sertésmiskarolás

A n. é. gazdálkodóknak tudomására hozom, hogy sertésmiskarolást...

Franciscs János okl. sertésmiskaroló.

Kaposvár, Zrinyi-utca 22.

Sürgöycím: Franciscs miskaroló, Kaposvár.

Legelőrendű eredeti bonyhádi teheneket,

frisse borjakokat, hasasokait a tenyészbírákat

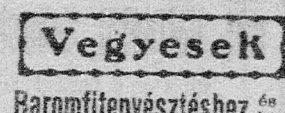
bármely időben, bármily mennyiségben külföldi és legelő-ösök árakban szállít

Flaschner S. Sándor tehénkereskedő, 9088

Törvényesül bejegyzett cég. Központi iroda: Budapest, VI., Hajós-u. 12., II/4. Saját hársban.

Telefon: 124-00.

Istállók: Kispeszt, Üllői-út 4. sz. Telefon: Kispeszt 52. (saját tel.)



Elsőrendű eredeti bonyhádi TEHENEKET

hasasokait, borjakokat és tenyész- bírákat bármely időben, bármily mennyiségben külföldi és legelő-ösök árakban szállít

FUCHS LAJOS tenyész- és állatkereskedő, UJPEST, Jászai-tér 10. Sürgöycím: Fuchs Lajos. Telefon: 190-19.

Vegyések

Baromfitenyésztéshez... 4465

Egészen új... 4461

Gyógynövények... 4461

Erzsébetfalva... 4431

Minden gazda... 4455

Törött gazdasági gépreseket... 4452

8 HP. magajáró... 4451

Eladó... 4452

STOCK-ERE

kapható: egy 50 lóerejű 6-vasú, egy 40 lóerejű 4-vasú

(ez kisebb gazdaságokba is nagyon alkalmas).

Beszint szállítjuk. Cím: KELLNER ANTAL és FIA, Budapest, V. kerület, Berlini-tér 4. sz. 9400



Eladás

Gözekemozdony, 16 lóerejű, 25-32 HP.

Eladó egy... 4457

Magajáró... 4468

Papírhéjú... 4438

20 HP. Fowler... 4455

Círokmagfejtőgépek... 4452

8 HP. magajáró... 4451

Eladó... 4452

Gőz-szántógép

80 lóerejű, 7", 10", 12" és 14" mélyreható, minden szerelvényével és lakozással

val, kisebb és nagyobb gazdaságoknak egyaránt alkalmas, azonnal kapható.

Ezvebb felállításai készséggel adunk. Cím: 9400 KELLNER ANTAL és FIA, Budapest, V. kerület, Berlini-tér 4.

McCormick... 4418

Gözekemozdony... 4444

Dinamó... 4428

2 járgány... 4426

Szárítógép... 4427

Sortákat... 4414

Önkéntes árverés!... 4429

Gazdatisztek... 4423

Gazdatiszt... 4418

Gazdatiszt... 4418

Iszán... 4419

Iszán... 4419

Földbírtokosok figyelmébe.

Bijmentes állásbevezetés... 4418

Beültendő állás... 4418

Okl. gazdatisztek... 4418

Azonnali... 4418

Öklevéles... 4418

Gazdatisztek... 4418

Gazdatiszt... 4418

Iszán... 4419

Iszán... 4419

Iszán... 4419

Iszán... 4419

Iszán... 4419

Iszán... 4419

Iszán... 4419

Iszán... 4419

Iszán... 4419

Iszán... 4419

Iszán... 4419

Iszán... 4419

Iszán... 4419

Iszán... 4419

Iszán... 4419

Iszán... 4419

Iszán... 4419

Iszán... 4419

Iszán... 4419

Iszán... 4419

Iszán... 4419



Számtalan elismerővel állami intézetektől, szövetkezetektől és uradalmaktól. Kérje képes árjegyzékünket, melyet díjmentesen küldünk!

Uradalmaknak, gazdáknak, szövetkezeteknek, bányáknak, beszerzési csoportoknak

legmegbízhatóbb minőségű munkástabakancsokat, tisztviselő-cipőket és finom női cipőárakat

nagybani árak mellett szállít az évek óta megbízhatónak elismert

MÜLLER L. K. és TÁRSA cég

BUDAPEST, IV., Károly-körút 4., I. emelet.

Egyes és kettős e vágógépe és eszközöket, a Magyar

TELEFON: József 70-2

TELEFON: József 70-2

TELEFON: József 70-2

TELEFON: József 70-2

TELEFON: József 70-2

TELEFON: József 70-2

TELEFON: József 70-2

TELEFON: József 70-2

TELEFON: József 70-2

TELEFON: József 70-2

TELEFON: József 70-2

TELEFON: József 70-2



# Gőzekék,

ASTRA GÁZEKÉK, LAKÓKOSCIK, SODRONYKÖTELEK  
azonnal szállíthatók.

MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRŐGYŐNKSÉGE  
BUDAPEST, VILMOS-CSÁSZÁR-UT 32.

**LŐSZERSZÁM** IGÁS és JUKKER  
nagy raktára,  
bőrői és hevederbői.  
Ára 500-1150 K.-ig.  
GÁL MIHÁLY szijgyártó, Budapest, VI., Lázár-u. 16. (Operaház mögött)  
Szántóhoz nyakbvető három hevederből, párja 160 K.

Október havi  
legújabb  
gazdasági  
szakkönyvjegyzéket  
Ingyenküldi a "Patria" r.-i  
könyvtárosa, Budapest,  
IX., Üllői út 25. (Köztelek).

**ÚJ RENAULT AUTÓK,**  
személy- és teher-  
PNEUMATIK és AUTÓCIKKEK.  
REIMAN GYULA  
BUDAPEST, V., Vörösmarty-(azelőtt Gizella-)tér 3. sz.

**SZÁMITÓ GAZDA** mindenféle gabonát, szemes  
és csövestengert csak eredeti  
**LANZ** darálógéppel } öröl és  
örlogéppel } darál.  
lisztelőmalommal }  
Ajánlattal szolgál a vezérképviselőt:  
HAHN ARTHUR és TÁRSAI, Budapest, VIII., Üllői-ut 52/B.

**Teletetésre marhákat,**  
szénán, fedett istállóban, száz darabot vállal az Őrbői bérgazdaság,  
Pest megye, alsódabasi járás. Kértekezés: Budapest, Rudolf-tér 1. sz.

**Rosták, triőrök,  
répavágók, szecskavágók,  
ekék, vetőgépek,  
borsajtók,** valamint mindennemű egyéb  
**mezőgazdasági gépeket**  
egelőcsőbb árban és a legjobb minőségben azonnal szállít  
**Nemzetközi Kiviteli és Behozatali R.-T.**  
Géposztálya  
Budapest, VI., Váci-körut 7.  
Telefon: 10-22 és 78-42. Sürgöny: Interexim.

**Olcsón szánthat**  
„Stock” és hasonló motoros ekéjével,  
ha az általunk gyártott szabadalmazott  
**gázfejlesztőkészülékkel**  
szántógépjét felszerelteti, melynek  
üzembiztonságáért szavatosságot vállalunk.  
Ugyanazon feltételek és egyenlő mennyiségű  
szántás mellett az üzemköltségnél, a benzinnel  
való szántás-**85%-ot takarít meg.**  
**I hold (1200 □-il) szántásához szükséges:**  
minimálisan 12 kg. benzin a K 55- ... K 660-  
**ezzel szemben gázfejlesztőkészülékkel:**  
faszén, maximum 20 kg. a K 5- ... K 100-  
**holdankénti megtakarítás tehát K 560-**  
Kezelő, kenőanyag stb. ugyanannyi szükséges,  
mint a benzinnel való szántáshoz.  
**Saját érdekében kérjen árajánlatot!**  
„FRIED“-féle gépgyár és vasöntőde, MISKOLC.

<b>Ekék</b>	<b>Motorok</b>
<b>Boronák</b>	<b>Motorekék</b>
<b>Szecskavágók</b>	<b>Szivógázgenerátorok</b>
<b>Répavágók</b>	<b>Géplőkészletek</b>
<b>Morzsolók</b>	<b>Malomberendezések</b>
<b>Vetőgépek</b>	<b>Darálók</b>

Elsőrangú kivitelben, jutányos áron kaphatók.  
**DÉNES B. Részvénytársaság,** BUDAPEST, VI. kerület,  
Vilmos-császár-ut 61. sz.  
8093-9164

**Eladó** 2 darab, kereken járó tengeriszár- és szalmaszéttépő  
„Balkan” gép, I. sz. elevátorral. Súlyja darabonként kb.  
1800 kg. Gyártmány: Hofherr-Schranz és Clayton-Shuttleworth. Megkeresések  
Luiza Gözmalom R.-T.-hoz, Budapest, III. intézendők. 8389

**CEMENTIPARI GÉPEKET.**  
Betonlégfa, cementtelőserép, üreges betonblokkok, cement- és mozaiklapok,  
kutgyűrűk, betonesővek, itatóvályuk, kerítésoszlopok és egyéb építőanyagok  
előállítására gyárt és teljes homokértékesítő telepeket és aszfaltpalaggyárakat  
berendez:  
**SZÁNTÓ és BECK mérnök speciális gépgyára**  
Budapest, X., Gyömrői-ut 76-78. sz.  
Villamos Kiosztó, Biehn-gyári megálló. 9430 Telefon: József 50-80, 00-34, 48-28.  
Árlapok, költségvetések díjmentesen!

**KREISLER JENŐ** malomépítő és  
berendező vállalata  
BUDAPEST.  
Iroda, műhely és raktár: VI., Váci-ut 69. **Eredeti Mayer-triőrök, malom- és darálójaratok**  
gazdasági malmok raktárról azonnal szállíthatók.

„PATRIA” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek)

# K

## AZ ORSZÁG

Az Országos Magyar  
Kiadóért felelős  
Társaság

## TARTALOM

A brüsszeli konferencia  
Pénzünk betegsége és  
Tizszeres földadó.  
Behozatal kivitei nélkül  
Virilizmus a vármegyékben  
A hiányzó trágya pótlása  
Az országos lótenyésztés  
(Döhrmann Henrik.)  
A gyógynövényügy állása  
Új rendeletek.  
Levészekrény. (Szarvas  
Mangalica süldők telettétése  
értéke.)  
Könyvismertetés.  
Gazdatársadalmi mozgalmak  
Általános munkakötelek  
javaslata.)  
A hollandi gazdasági események  
(Bartha László.)  
Kisérletügyi tisztviselő  
rudinai Molnár István  
Vegyes közlemények.  
Tőzsde. Kereskedelem.  
Szerkesztői üzenetek.

## AZ ÖMGE KÖZLEMÉNYE

Meghívás az Országos Magyar  
Földművelési és növénytermesztési  
társaság 1920. évi november hó 9-én  
Budapest, VIII. kerület, Váci-ut 69. sz.  
tartandó gyűlésére.  
Tárgyak:  
1. A szakosztály újja  
2. Hazai komlótermelés  
jelentősége. (Előadó: Fabián  
3. Komlóskertjeink felújítása.  
(Előadó: Cseregi István, országos  
sági főfelügyelő.)  
Budapest, 1920. október 23.  
Somogyi

**Tartalék-számok**  
boronát, szecskavágókat,  
kézi- és géphajtású  
a Magyar Nemzeti

számunk